

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

33. ÉVFOLYAM

BUDAPEST, 1917 JULIUS HÓ

ÜNNEPI SZÁM

**Világszerte
utánozzák**

**A SZENT ISTVÁN
DUPLA MALÁTA
SÖRT**

Gyártja a Polgári Serfözde Kőbányán.

Az 1900. évi Párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel kitüntetését nyert. Fennáll 1854 óta.

Állami nagy arany érem 1906-ban. Diszokmány 1885. Jurtyag 1896-ban. Iparegyesületi aranyérem 1911-ben.

**ELSŐ MAGYAR
RÉSZVÉNY-SERFÖZŐDE
BUDAPEST-KÖBÁNYA**

X. KERÜLET, KÜLSŐ JÁSZBERÉNYI-UT 11. SZÁM

Igazgatóság és városi iroda: VIII., Esterházy-utca 6. sz.
Igazgatósági telefon-szám: József 34—01. ·· Központi
iroda: X. ker., Külső Jászberényi-ut 11. sz. ·· Városi
iroda és városi képviselő telefon-szám: József 4—29.

Ajánlja: ászok- (világos és sötét), király- (világos),
márciusi- (világos), márciusi- (sötét bajor mód), udvari-
(világos pilseni mód), kétszeres márciusi- (világos
és sötét), bak- (fojtott) és a tavaszi részvény-sört.

Az ország minden nagyobb vidéki városában
sörraktárosok által vagyunk képviselve. ☉☉

A legújabb technikai berendezésekkel felszerelt
sörfőződe évi gyártási képessége 1.000.000 hl.

HAGGENMACHER

SÖRÖK

elsőrendűek!

DREHER ANTAL

SERFŐZDÉI R.-T.

Ő csász. és apostoli kir.
Felsege kamarai szállítója

BUDAPEST-KÖBÁNYA

Városi iroda:
VIII. kerület,
József-u. 36.

LITCKE L.

pezsgőboryar-telepe

PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Frízyes főherceg ő császári és királyi fensege, Salvator Lipót ő császári és királyi fensege és a „Nemzetközi Háló-kocsi” és „Európai Express Vonat-Társaság” szállítója.

Pezsgőfajok: SPORT GRAND VIN SEC, CASINO
EXTRA SEC, FORENGLAND (sa-
vanykás) BRITANIA EXTRA DRY (cukor nélküli)

Schunda V. József

cs. és kir. udvari szállító,

a m. kir. operaház, a m. kir. orsz. zeneakadémia, a nemzeti zenede, az összes budapesti színházak stb. szállítója.

A pedálcimbalom és a rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója.

Budapest, IV., Magyar-utca 16.

Magyarország legnagyobb és villamos erőre berendezett hangszergyára.

Haszonbéri hirdetmény.

A Kolozsvár—szászrégeni, Szamosujvár—marosvásárhelyi, Marosludas—besztercei országutak keresztezési pontjában, a kissármási állomástól 500 méterre, a sármási **gázkutak** közelében, 17 falu gócpontjában fekvő igen jó forgalmu, teljesen jól berendezett, Ferenczy Jenőné tulajdonát képező és ezideig házilag kezelt

szálloda és vendéglő

haszonbérbe adó, esetleg örökáron is eladó.

Ezen vendéglő és szálloda részére házhoz kötöten korlátlan italméresi jog van engedélyezve. — A bérlet, illetve az eladás iránt értekezhetni lehet a **Gazdasági Termelők Szövetkezeténél** Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám alatt.

Bérbeadó vagy eladó

„Nemzeti szálloda és vendéglő“

Kiskunhalas rendezett tanácsu városban (Pest megye) a Piac-téren 28 év óta fennálló jóhírnevű és jóforgalmu üzlet ugy a 7 vendégszoba, mint az egész üzlethelyiség (mely áll 3 nagyterem és kethelyiségből), konyha teljes berendezéssel, vendéglős-lakás, cseléd-szoba, mosókonyha, 2 kizikamra, 1 éléskamra, 30 lóra istálló, kocsiszin, jégverem, megtöltve jéggel, 1 nagy borpince, 400 hektoliter bor el-fér benne, 2 kisebb pince konyhai célra és más mellékhelyiséggel, szép konyhakert 870 □-ól területtel

örök áron eladó, esetleg bérbe kiadó

nyugalomba vonulás végett. — Érdeklődők forduljanak továbbiak iránt

Keresztes József

szállodás és vendéglőtulajdonoshoz, Kiskunhalas.
Telefon 8. sz. Interurban.

9853/1917. t. ü.

Pályázati hirdetmény szálloda és vendéglő bérbeadásáról.

Hódmező-Vásárhely th. város közönsége által a kor igényeinek megfelelően 350.000 K költséggel az 1906-ik évben épített

„Fekete-Sas“ vendégfogadó

a folyó 1917. évi november hó 1 napjától számított 10 évi időtartamra Hódmezővásárhely th. város tanácsa által a **folyó évi július hó 25-ik napján d. e. 10 óraker** szóbeli árveréssel egybekötött zárt ajánlati versenytárgyalás utján árverésen haszonbérbe fog adatni.

A 6300 lakosságú város főterén, a városi és állami középületek, valamint az I-ső rendű üzletek szomszédságában és a piac téren álló ezen modern nagyszabású sarok épületben van vendéglőj üzlethez szükséges mindennemű mellék helyiségekkel, vendéglői lakáson és pincérszobákon kívül egy 300 négyszög méter alapterületű kávéház és sörcsarnok, 100 négyszög méter étterem, egy 496 négyszög méter alapterületű tánc- és hangverseny díszterem és 22 vendégszoba.

Az egész épület és a benne lévő valamennyi üzleti helyiség villanyvilágítással, központi gőzfűtéssel, szellőztetéssel és vízvezetékekkel van ellátva.

A szálloda épületében lévő és a Kossuth-téri bejáratától jobbra fekvő 4 üzlethelyiség a bérlet tárgyát nem képezi.

A zárt ajánlatok Hódmezővásárhely th. város tanácsa I-ső ügyosztályához (Városháza em. 14. ajtó szám alatt) címzendők és a borítékon felirandó: „Ajánlat a Fekete-Sas bérletére“. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kikiáltási ár egy évi haszonbérrel 18.000 korona. Bánatpénz ennek 10%-a, mely a város házipénztáránál készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban letétben helyezendő, és az erről szóló nyugta ajánlathoz csatolandó, készpénz vagy értékpapir az ajánlathoz nem mellékelhető.

Az árverési feltételek a városi tanács I-ső ügyosztályánál I. emelet 14. szám a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól 12-ig megtekinthetők, de kívánatra az érdeklődőknek díjmentesen el is küldetik.

Hódmező-Vásárhely th. város tanácsának 1917. évi július hó 4-én tartott üléséből.

Városi Tanács.

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZALLODASOK, VENDÉGLŐSÖK, KAVÉSOK, PINCÉREK ÉS KAVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLO SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Egész évre. 12 kor. | Félévre 6 kor.
Háromnegyed évre 9 „ | Negyedre 3 „

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ:

IHÁSZ GYÖRGY
ÖRÖKÖSE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX., Ferenc-körút 22. Tel.: József 22-81

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Kiadóhivatali órák: délután 3-5 óráig.

Mozgóképek.

▽ ▽

Udvari élet lesz Budapesten

a télen huzamosabb ideig; hónapokon át. Ez a kedves, mosolygó, sokatmondó hír volt ebből a napokban az újságokban. Csudálatos ez a mi hűséges, acélmellű, viaszszínű nemzetünk. Nem tud egy nemzet fia sem jobban örülni uralkodójának, mint a magyar. Oh, várjuk hát kitárt szívvel, hűségesen rebbenő szemmel a mi fiatal királyunkat, ifjú királyasszonyunkat s a mindig bájos gyermekét, a trónörökösöt. Jöjjenek csak vén Budára. Lakjanak meg hosszú hónapokig a budai palotában. Gondoljanak arra, hogy Mátyás király palotája helyén épült az a tündöklő, fényes palota. Hozzák magukkal az udvari pompát, fényt, a színes és az értékes idegenforgalmat. S hozzák magukkal a váravárt Békét hozzánk, a magyar földre, a budai polgárok közé. Hadd szőljen megint vidáman a hegedű, a citera a budai barát-ságos kis vendégfogadóiban.

✧

A Balatonnál

2-3 korona egy liter tej. No, urak, urak, kérdezzük tisztelettel, hogy adjon, mennyiért adjon akkor egy-egy balatoni vendégfogadós, kávé egy-egy kávé? Csak ki vele! Halljuk az okos feleletet! Halljuk a bölcs választ! Mi tudjuk, hogy annyit nem kér egyetlen kávé, egyetlen vendégfogadós se egy-egy kávéért, amennyit kérnie kellene a 2-3 koronás tej miatt. No, urak, urak, főleg hirlapíró urak: ki akkor a kegyetlen ádrágitó, a gyilkos uszoros? Igen, ki vele! Hadd halljuk csak! A vendéglős? A kávé? A termelő? Vagy a milimári? Vagy talán — a háború? Lehet akárki. De a vendégfogadós, a kávé se a Balatonnál, se sehol ez országban nem ádrágitó.

Nemes Kun.

Vendéglősök kongresszusa.

Irta: Gyököcssy Endre dr.

A vendéglősipar a Gundel Jánosok, Glück Frigyesek szívós buzgalmából, polgári szolidaritásából, határozott hozzáértéséből nagyra nőtt. Segítette nagyranövésében több, mint harminc éve a vendéglősipart a legrégebbi szaklap: a Vendéglősök Lapja is.

Közvetlenül a háboru előtt gyönyörű virágzásához közeledett ez a nagyjelentőségű ipar, amely városokban egyenesen lélekzétvétele az eleven napi életnek: a nagyiparnak, a kereskedelemnek, az idegenforgalomnak különösen.

A háboru letakarhatatlan borzalma, fojtogató gázfelhője, pusztító süvöltése a vendéglősiparra is nagy megpróbáltatásokat hozott. Először is habbavonult az ipar katonasorban levő derék hada. Ennek első szomorú következménye az asszonyra bízott vendégfogadók lettek.

A vendégfogadósok derék asszonyai, a régi nemzetes asszonyok szorgalmas ivadécai a háboru első évében még megbirkóztak az új helyzetessel is. Csak — többet dolgoztak és — kevesebbet aludtak, szegények. De még volt sör, volt bor, volt élelmicikk. Nem is kellett nagyon utána menni. Telefonon is el lehetett intézni a rendeléseket. Helyébe hoztak mindent a biztos és jó pénzért.

De a viszonyok egyre rosszabbodtak s egyre szaporodtak — a bezárt kisvendéglők. Nem tudtak megbirkózni a nagyszerű asszonyok a lehetetlen, megoldhatatlan helyzettel. S ma már

általánosan tudott dolog, hogy az itthonmaradt férfi vendéglősök is kénytelenek, ha nincs nagyobb tőkájük, bezárt üzletükben más foglalkozással megkeresni családjuknak a mindennapi kenyeret.

Hogy ne követelte volna hát meg ez a vigasztalan helyzet a vendéglősök kongresszusát! Hogy ne ért volna meg most már arra a vendéglősök küzdő sanyarúsága, hogy országos kongresszuson beszéljék meg azokat a módokat, eszközöket, tennivalókat, amelyek segítségével jobbra fordíthatják nem irigylésre méltó sorukat?

S állapítsuk meg, hogy a vendéglősök kongresszusának lefolyása ünnepeles, komoly, határozott, férfias, érett volt. Méltó a megboldogult Gundel Jánoshoz, méltó a már pihenő Glück Frigyeshez; méltó a vendéglősök mai vezetőihez: Palkovics Edéhez, Kommer Ferenchez, Hajós Károlyhoz, Mohos Ferenchez, Kuncze Odönhöz s a többi minden tiszteletreméltó előjáróhoz; méltó a kongresszusi előadókhöz: Marencich Ottóhoz, Oláh-Gyárfás Mihályhoz, Várady Gyulához és Kővári Jenőhöz; méltó a vendéglősök igazán szakképzett, igazán intelligens testületéhez.

Lapunk más helyén részletesen foglalkozunk a kongresszuson történt előadásokkal, a kongresszus főmunkájával mai ünnepi számunkban.

Itt még csak annyit mondunk: egyesült erővel talán még most is boldogulhatnak a vendéglősök. Jól tették, hogy az első lépésen már túl vannak. Csak rajta: együtt tovább!

Uradalmi fajborokat szállít és közvetít Schwarcz Béla

(Tolna-megye)

borbizományos

Nagydorogh

PAPIRSZALVETTÁT Kávésok részére 1000 darab papirszalvetta 5 kor.-tól kezdve részére külön nagy, SALZER J. papirszalvetta-gyárából, BUDAPEST, IV. ker., Ferencz József-rakpart 15. szám.

30 darabot vehet egy vászonzalvetta mosásának áráért.

Tessék mintát kérni!

A vendéglősök országos kongresszusának előzménye.

Irta: Kiss István dr.

Lapunkban már a háboru eleje óta állandóan ismertettük azokat a bajokat, amelyek a vendéglői iparra, mint a közéletmezés egyik legfontosabb intézményére nehezdednek.

Rámutattunk sokszor arra, hogy az élelmiszerek és italok drágasága és az azok beszerzése körüli nehézségek megfosztják a vendéglőst ugyszóán minden polgári haszontól és hogy üzemüket eddig mégis fentartották, csak annak tulajdonítható, hogy a háboru előtt összegyűjtött kis tőkéjüket áldozták fel hazafiságuk üzemükre.

Az a sok kis vendéglős pedig, akinek áldozni való tőkéje nem volt, tönkre ment és beszűnteltet.

E viszonyok pedig egyre rosszabbodtak, amelyek folytán az utóbbi időben a vendéglősök egy része bejelentette az ipartársulatnál, hogy bezárja üzletét.

Erre megindult azután a mozgalom és országos kongresszus megtartását látták szükségesnek, aminek összehívása céljából: előkészítő bizottságot alakítottak.

Az előkészítő bizottság felkérésére az összes fővárosi szakipartársulatok s husznál több vidéki ipartársulat jelentette be részvételét.

Majd a következő meghívó: hocsátották ki:

M e g h í v ő

a magyarországi szállodások, vendéglősök, kormárosok Budapestén, 1917. évi július hó 19-én délelőtt 9 és fél órákor a »Pesti Lloyd«-magytermében (V., Mária Valéria-u. 12.) tartandó országos kongresszusára.

Szeretett Kartársak!

A háboru által előidézett rendkívüli súlyos ipari viszonyok rendkívüli, gyors és — sok meddő

kísérletezés után — döntő elhatározásra készletnek bennünk.

Elhatároztuk, hogy a reánk zúduló kényszerítő körülmények nyomása alatt egybehívjuk a magyarországi szállodások, vendéglősök, kormárosok, bor- és sörmérők országos kongresszusát.

A világháboru elején, majd a háboru hosszú, három éves tartama alatt, dacára mindinkább szaporodó bajainknak és sérelmeinknek, dacára a folyton emelkedő drágaságnak, az élelmiszerbeszerzés leggyűhethetennek látszó akadályainak, a napról-napra súlyosbódó közterheknek és az iparunk gyakorlását korlátozó különböző hatósági és kormányrendeleteknek, amelyek megélhetésünket mindinkább megnehezítették: az volt elhatározásunk, hogy ezek a nagy idők szokások évi közgyűléseinek és országos értekezleteinek megtartására nem alkalmasak, hogy még a legfontosabb és legtehetősebb erkölcsi és anyagi érdekeinket is teljesen alá kell rendelnünk a háboru által reánk parancsolt polgári- és iparoskötelességeknek, és hogy — amikor iparunk munkaadónak és munkásainak legjava részben a frontokon, részben ilthon mint katona szolgálja hazáját, királyát, nekünk — itthonmaradottaknak — kartársainak egy percre sem szabad elvonunk a kötelelességteljesítés teréről.

Mint hogy azonban az üzemünk fenntartása elé járuló akadályok napról-napra szaporodnak, a legszükségesebb élelmi cikkeket: húst, lisztet, zsírt, cukrot, vaját, sajtot; fűszelék- és gyümölcs-féléket vagy egyáltalán nem, vagy csak uszora-áron szerezhetünk be és eljutottunk oda, hogy a telen a világító és fűtanyagok beszerzésénél is óriási bajaink lesznek, de nem lesz fánk, nem lesz szénünk: elhatároztuk, hogy úgy összes fővárosi, mint vidéki kartársainkat egy országos nagygyűlésre hívjuk össze és erre úgy a székesfővárosi, mint a vidéki rokonipartársulatok képviselőit is meghívjuk.

Mindezeknél fogva kartársi szeretettel és bizalommal kérjük, hogy a

f. évi július hó 19-én (csütörtökön) délelőtt 9 és fél órákor Budapestén, a »Pesti Lloyd«-Társaság (Mária Valéria-u. 12.) nagytermében tartandó országos nagygyűlésünkön feltétlenül megjelenni és a vendéglősipar legfontosabb érdekeit érintő tanácskozásaink résztvenni szíveskedjék.

Budapest, 1917. július 14.

Kartársi üdvözléssel:

Palkovics Ede

a »Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége«, a »Budapesti szállodások, vendéglősök és kormárosok ipartársulata« elnöke.

F. Kiss Lajos

titkár.

Hajós Károly

az »Országos Vendéglős Egyesület« a »Székesfővárosi vendéglősök és kormárosok ipartársulata« elnöke.

Szűts Lajos

titkár.

Kuncze Odón

a »Budapesti I—III. ker. szállodások és vendéglősök ipartársulata« elnöke.

Helmich Ottó

titkár.

A kongresszus napirendje:

1. Megnyitó beszéd (tartja: Palkovics Ede elnök).
2. A vendéglősipar háborus viszonyai (Kommer Ferenc h. alelnök).
3. Az árdragításokról (Marencich Ottó).
4. A bor- és sörbeszerzés (Oláh Gyárfás Mihály).
5. Az élelmiszer beszerzés nehézségei (Várady Gyula).
6. A hadbavonultak italmérésí jogai (Kovári Jenő).
7. Fűtési és világítási anyagok (Kovári Jenő).

A vasuti fogadóból.

— Régi emlékek. —

— A »Vendéglősök Lapja« eredeti tárcája. —

Irta: Móricz Pál.

A kalendáriumcsinálók az 1892. vagy 1893-ik esztendő irták, mikor a Thaly Kálmán-párti civisek »Debreceen« lapját a szlávosan szöke Kósa Barna szerkesztette — poétalélekkel...

Pergedező őszi levelek halk pusztulása, a sárga nádason dideregye bujósokál szleek, egy barnaszemű szelid feleség s galiciai mámoros kőnutazás emlékei az őszi virág sorsu, rajongón magyarbarát lengyelekről — ihlettek dalra ezt a méla, kék szemű ifju poétát, aki, mint »48-as szerkesztő, ádáz haraggal tamadta mindennap Tisza Kálmánt a Csanády Sándor bátyján »átkos Ausztria-Bécsjével« együtt... »Vaspálcs« gróf Degenfeld József főispán ellen is harsantak fel dörgedelmes kuruc-szózatok. A vizes-legendő polgár Papp Lászlóra is sűrűn rátéregte Barna, mert átkaldott főispánpárti kortes volt ez az öreg polgári borkimérő is...

Es így csak valahogy megéledgettünk, noha pecsovány rendőrkapitány Végő Gyula — »Gyula« névvel — (alighanem főispáni utasításra!) irtalmatlan verselményeket helyezgetet el a tárcarovatunkban; azonban Kósa Barnának ez sem volt elég! Megrontásu!, a poétászerkesztő, utóbb még engemet is — a riportert! — belezsabadított a politikába. Élesapám egyik kedves barátjáról, a kemény magyar ur Ferenczy Elekrol — követválasztás alkalmával — gyilkos cikkeket irtogatnak, hogy hívei, a kormánypárti kulacsokkal ékes s kalácsokra éhes dorogi haj-

duk azért akarják námasi követé választani, mert szabadulni akarnak tőle, mint — főszo'gabírójuktól... Persze Dorogon meg Szajk Imre volt a bíró; hazatérüléson elkezdve, sok minden gonoszsgat rákentem erre a furfangos hajdu atyánkfőrára is.

Valahogy így csak megéledgettünk... Csupán a Debreceni Ellenőr-rel, kormánypárti lapársunkkal nem voltunk szerencsések, mert ezt a jó újságot is poéták szerkesztették: a nemes izlésű Vértesy Arnold és öccse, Vértesy Gyula vezetésével... Kósa Barna — Vértesyék felől — miként a repát vághatta a kormányt, Vértesyék ugyan bele nem kötöttek... Mi fiatalbó újságcsinálók is inkább a fogadókban és kávéházakban rögtönözöttük a botrányt, mikor még a Vilmos-vendéglőjében az ösztövérr »Herr Scheiner« zengerár-direktor táncolt, énekel, táncolt a lengyeleivel és Tolcsvai Bónis Sándorék karddal-pisztollyal nevelték »lovagias erkölcsökre« a tanulékony fiatalsgot. Boldogult birnök-bajnok, Berezky Lajos — másként »főka« — s vivőmester Nagy Kálmán (későbbben kiváló törvényszéki bíró), mint párbaesgedék állandón készenlétben voltak... Kutyaharapását persze akkor is csak szörével gyűjyitottuk. Minden nótás ma-nak még nótásabb lett a holnapja, s illyenkor sör-bor — kurát« tartani a vasuti vendéglőbe is sűrűn kirucantunk, hol meg az Aranybikás Felér-vónél, Haselmayer urnal, különbözően felséges ital volt a tokaji szomorodniája. Ez a bor csak úgy szikrázott a pohárból... Fel-felpezdult az illatos aranyárga, nemes folyadék. Savanykás, mégis édes zamatjában rejtőzött a rózsás mámor, melyet az én-korombeli öreg- s ifjabb nemzedék — öserők puszt-

tlását, érthetetlen lehangyását látván, az imádozt magyar földnek rémséges megrendülését és elcsuszamlását érezvén — riadozólag bufeljésit, öngyilkosvígvaszul, s talán elgyávultan is keresett!

Füstös, borongós levegőjű volt ez a vén vasuti fogadó, — egyik délután vidéki magyar urak beszélgettek a szomszédos asztalnál. Akkor még nem voltak olyan suttogások az emberek, hangos volt az öszinte szó, nyiltabb a magyar tekintet... En is tehát jó meghallottam, midőn ezek az urak Jósá Gyuriról, a Jósá Gyuri vályogból épített híres fűredí kastélyáról újságot talamt, — már nem is emlékezem, lebonították vagy összeomlott-e ez a hírhedt kastély?

Máspan avatag zamotu cikkelyt penderítettem a vasuti vén fogadóban ellesett beszélgetésről, s az irtást a fővárosi újságok is átollózták; jó Kósa Barna ekkor buzdított először, hogy a régies magyar dolgok megírosgatásával foglalozzom.

— Érzéked van hozzá, — mondotta Barna barátom (bőtoru félliteres mellett) a cegled-utcai Kispipa vendéglőben Kemény János komámmal... De bizony — réam — küzdelmes, tanulságos, lellem mélységeit felkavargató évtizedek multak el, mignem — egyebekből ki-kopva — valóra válhattam az első ábrándokat, hogy most cesdesen, szeretettel közreadogathatom utszéli emlékeimet: okulásul... Mások-nak, véreimnek egyszerű történeteskei ezek, áme, mint sárga nádason a bujósoköz őszi szél, az én fájdalmas magyar lellem is ott sóhajtozik bennök.

A kongresszús ügyrendje:

1. A kongresszus a »Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége« elnöke, akadályoztatása esetében a helyettes elnök nyitja meg.
2. A kongresszuson minden meghívott jogosítva van cselekvőleg részt venni. Vendégek a közgyűlésen megjelenhetnek, azonban külön helyet foglalnak el és a tanácskozásban részt nem vehetnek.
3. A kongresszus — tekintet nélkül a megjelent tagok számára — határozatképes. Határozatok viszonylagos szótöbbséggel hozhatók.
4. A kongresszuson csak olyan ügyek tárgyalhatók, melyek napirendre vannak tűzve. A napirendre tűzött ügyek az előadók előterjesztése alapján és sorrendben tárgyalhatók.
5. Akik felszólalni kívánnak, kötelesek előbb a jegyzőnél feliratkozni s csakis a feljegyzés sorrendjében szólhatnak. Ugyanazon tárgyhöz csak egyszer és tíz percig szabad szólni. A napirendhez szólni, személyes kérdésben válaszolni, vagy indítványt visszavonni bármikor lehet. Az elnök és az előadó bármikor felszólalhat.
6. Az elnök a szótól — szükség esetében — meginhitheti, rendre utasíthatja, vagy tőle a szót megvonhatja. A vita bezárása után az elnök elrendeli a szavazást.
7. A vita bezárására irányuló indítványt, 10 tag írásbeli kívánságára, az elnök szavazás alá bocsátja.
8. A szavazás felállás által történik. Kétség esetében ellenpróba alkalmazandó s ha ez sem vezetne eredményre, akkor az elnök elrendeli a névszerinti szavazást.

A kongresszus lefolyása.

A magyarországi vendéglősök és szállodások 1913. évi szeptember hó 23-án tartották legutóbbi nagygyűlésüket. Azóta négy év telt el s ebből három esztendő telt el fájdalokkal és nélkülözésekkel és még mindig nem látjuk a jövő tiszta képét!

Egy biztató érzés táplálja bennünk a reményt, hogy előbb-utóbb győzünk s akkor majd újra felvirágzik a háborúban ügyszólván pusztulásnak indult vendéglői iparunk!

A háborús három év után most július hó 19-én tartották a magyarországi vendéglősök, szállodások és korezmárosok, a fővárosi és vidéki ipartársulatok részvételével, országos nagygyűlésüket Budapesten.

A nagygyűlés foglalkozott a vendéglősöket általánosságban ért vádakkal, az elemicikkek ár-emelkedésével, a sörhiánnyal és a borok folytonos ár-emelkedésével, a fűtőanyagok hiányával és a kormányhoz, valamint a főváros-hoz intézendő javaslatokkal.

A kongresszuson a budapesti kereskedelmi és iparkamara képviselőjében Hoffer Mihály titkár és a fővárosi képviselőjében Góreczky Zsigmond IV. ker. előljáró, iparhatósági biztos jelent meg.

A kormány azonban nem képviselte magát. Amikor Palkovits Ede elnök az országos nagygyűlést megnyitotta, megállapította, hogy a kongresszus határozatképes s hogy 19 ipartársulat 20.000 vendéglős képviselőjében jelent meg.

Hajós Károly, Kunceze Odón és Juránovics látták el a társelnöki tiszteket, míg a jegyzőkönyvet F. Kiss Lajos vezette és a felszólalásokat Szűcs Lajos jegyezte.

Palkovits elnök megnyitó beszédében fájdalommal emlékezett meg megboldogult Ferenc József Ofeliségről, mint aki nagy pártfogója volt a magyar iparoknak. Egyben azon reményének adott kifejezést, hogy jelenlegi dicsőségesen uralkodó királyunk Ofelése is pártfogója lesz iparunknak és egyben jelemti, hogy a kongresszus nevében Ofelését táviratilag üdvözölni fogja.

Melegen emlékezett meg néhai Gundel Jánosról, a vendéglősök országos szövetségének elhunyt díszelnökéről. Egyben indítványozta, hogy a távollévő Glück Friggyest táviratilag üdvözöljék.

Az elnök előterjesztését a kongresszus lelkesedéssel fogadta el.

Az elnök után Kommer Ferenc h. alelnök ismertette nagy tudással a napirend második pontját, a vendéglősipar háborus viszonyait.

Mit kíván a magyar vendéglős-társadalom? Erre a kérdésre kell ma megfontolt, okos választ adnunk!

Vizsgáljuk meg a mi életproblémánkat!

A háborús közgazdaságban betöltjük-e azt a szerepet, elfoglaljuk-e azt a helyet, amely az ország egyik legelső iparát üzőinek nagy számánál, adózási képességénél, mint munkássága értékénél fogva megilleti? Vagy talán a háborús közgazdaság mostoha gyermekei vagyunk, kit mindenki kizsarló, akivel érintkezése van és akit mindenki elfelejt, kinek sorsáról gondoskodni kellene? Es ha így volna? mi ennek az oka? Saját élehetlenségünk? Szállítóink kapzsisága? Vagy a hatóságok indo'enciája?

Mi azt állítjuk, hogy a vendéglőstársadalom saját hibáján kívül jutott lejtőre és érkezett el a lejtőnek a legelső fokáig, amelyen már nincs megállás; rövidebben el kell pusztnia, ha azonnal a legmesszebbmenő, öt jogosan megillető segítség nem érkezik.

A magyar vendéglős a gazdasági munkamegosztásban egyfelől a háborus konjunktúrát kiaknázó termelés és kereskedelem, másfelől az igényeit nem mérsékelő, de idegesebben érvényesítő fogyasztás malomkövei között teljesítve verejtékes munkáját, három háborus éven keresztül emberfeletti módon küzdött becsületéért, azért, hogy hivatása szolgáltatást nemzetének tegyen szolgálatot.

A magyar vendéglős megoldotta azt a problémát, hogy a drágaság ne a fogyasztót sújtsa — a saját anyagi kárával, tisztas polgári hasznának feláldozásával.

A mai ülés során egy gondosan készült statisztikát fogunk előterjeszteni. A nyersárúk 500—1000 százalékos ár-emelkedésével szemben a mi ár-emelésünk pusztán csak 50—100 százalékos. Az általános ár-emelkedésnek tehát csak egy fizedrésze. Ez azt jelenti, hogy amit mi régiól fogva tudunk, de amit szembeszökő bizonyítás után minden józan embernek el kell ismernie, hogy mi az üzleltünkhez való ragaszkodással nem az anyagi hasznunkat lássuk, de valósággal áldozatot hozunk.

Küzdeni kell az'len a lehetetlen helyzet ellen, amelybe a magyar vendéglősöket az ország élelmezésének intézői sodorták.

Beszélt ezután Kommer a sörhiánnyól, a bor

hihetetlen drágaságáról, a húsárak emelkedéséről. A kongresszus célja, — folytatta Kommer, — hogy követelje a hatóságok gyors eljárását, mert mégis képtelenség, hogy a hus ára csak addig követi az élőállat árát, amíg felfelé megy, a mióta pedig esik az élőállat ára, a hus ugyszólván megszokította összeköttetését és saját külön életét éli.

A halnak is elképzelhetetlenül felszókótt az ára.

Elhibáztotnak tartja a vendéglői étrendnek jelenlegi hatósági szabályozását, amely szerint a vendéglős csak pénteken kaphat halat. Ez azt eredményezi, hogy a többi napokon a bécsek vásárolják meg Magyarországon a halkészletét.

Majd ismertette a származékos drágaság jogosulatlanságát s utána kikelt a tojás ármiximálásának mai állása ellen. Ennek folytán a vidéken osztrák ügynökök vásárolják össze a tojást túl magas áron az eladóktól, akik a tojást a maximális miatt nem szívesen hozzák fel a fővárosba.

A zsmnál a a politika boszulta meg magát, hogy a kiszagdáknak lehetetlenné tették az állattartást. A vendéglősök együttérznek a kisgazdákkal, haraggal fordulnak a nagybankok ellen, amelyek igen nagy hatalmat ragadtak magukhoz ezen a téren.

Beszéde további folgamán rámutatott arra, mit jelent a vendéglős munkájában és budgetjében az »árfelhajtás« kálváriája. Majd ismertette a tejmizériát.

Felvetette azt a kérdést, hogy helyes-e, hogy babot, borsót, lencsét 1914 óta semmiféle hatóságtól vendéglősök nem kaphat.

A burgonyánál, szerinte, egyenesen szociális törvényt sért meg az állam, amikor a szükséges burgonyameremységet megtagadja a vendéglősöktől. Hiszen a vendéglőben nemcsak tehető ember étkezik.

Elpanaszolta, hogy cukrot olyan kis mennyiségben kapnak, hogy a vendéglősök kénytelenek saját befőzésük helyett silány és méregdrága köznerveket vásárolni.

Ostorozta a zöldség- és gyümölcsuzsorát. Az ennek ellenőrzésére felállított rendszer legfeljebb csak arra alkalmas, hogy a kofákat védje. Ha segíteni akar a hatóság, akkor kezdje el a termelőnél, mert a félrendszer, amely csak a kofákat éri, — hatástalan.

Minden élelmiszerkérdésben — úgymond — álláspontunk az egyenlő elbánás é'vé. A ki a vendéglőben étkezik, ne kerüljön mostohább helyzetbe, mint az otthon étkező.

Ezért a jogegyenlőség elve szerint minden élelmiszert, minden vendéglősnek fogyasztása árnyában jár, érve az arány alatt azt a mennyiséget, amely a vendéglőkben étkezők összetételének akkor járna, ha magánháztartásban lennének.

Rátért ezután a közelgő tél veszedelmére; hiány van fában, szénben, petróleumban.

Végül pedig rámutat az először felsorolt ár-emelkedési százalékokra, amelyek élesen bizonyítják, hogy az élelmiszerek forgóbombahozatával egy fillért sem keresnek a vendéglősök. Epen ezért kéri a sörtermelés lényeges megnagyobbítását, amely úgy volna elérhető, ha a tavalyi 13 százalékos árpa-kontingens helyett 50 százalékot juttatnak a sörgyáraknak. Se sört,

se sörgyártás céljaira árpát Ausztriába ne legyen szabad szállítani.

Mindenki panaszodik, csak a vendéglősnek nem szabad panaszkodnia.

Még a védelem jogát is el akarják venni a vendéglőstől.

Ha tulkapás történik, ilyen esetben a tettést büntessék, ne az egész ipart.

Fogadjuk meg, hogy addig nem nyugszunk, míg a győzelmet ki nem vívjuk!

Marencich Ottó következő szónok, az árdrágításról beszél.

— A családokkal, mondja Marencich, — egy kategóriába sorolnak bennünket, pedig a vendéglős arra van kényszerítve, hogy tiltott iton szerezzon árut, mert másként nem tudja üzemét fenntartani.

A közönség azt teljesen figyelmen kívül hagyja, hogy a vendéglős üzemi költségei ma 350 százalékot tesznek ki.

Minden tendenciózus vádat elutasítunk.

Marencich Ottó a következő statisztikai adatokkal mutatta ki a türhethetlen drágulást:

	1914. jul.	1917. jul.
Tök, harcsa	1 kg. 2.80 K.	13.— K.
Fogas	1 » 5.— »	22.— »
Ponty	1 » 2.40 »	8.— »
Süllő	1 » 2.40 »	16.— »
Marhahús:		
Marhahús	1 kg. 2.30 K.	10.50 K.
Fartó	1 » 2.80 »	14.— »
Borjúhús:		
Gerinc	1 kg. 2.80 K.	10.50 K.
Láb	1 » —.50 »	2.— »
Bárány és ürü	1 » 1.80 »	11.— »
Sertéshús:		
Karaj	1 kg. 2.35 K.	9.40 K.
Comb	1 » 1.80 »	8.40 »
Sóder	1 » 2.40 »	24.— »
Szárnycs:		
Rántani való.		
Csirke	1 drb. 2.— K.	10.— K.
Sütni való	1 » 2.40 »	12.— »
Liba	1 » 6.— »	40.— »
Libamáj	1 » 4.— »	32.— »
Kacsa	1 » 3.40 »	10.— »

Szárnycs:

Rántani való.

Csirke	1 drb. 2.— K.	10.— K.
Sütni való	1 » 2.40 »	12.— »
Liba	1 » 6.— »	40.— »
Libamáj	1 » 4.— »	32.— »
Kacsa	1 » 3.40 »	10.— »

A kimutatás után Marencich Ottó a következő határozati javaslatot nyújtotta be, amelyet egyhangulag elfogadott a naggyűlés.

»A kongresszus visszautasítja az árdragításért a vendéglőseket ért, általános keretekben mozgó vádakát.

Jogos támadási formának csak azt ismeri el, amely konkrét tényállás alapján megnevezett üzlet ellen irányul.

A vendéglősök a nyersanyagoknak átlag 4—600 százalékos áremelkedésével szemben — eltekintve a fűszerek stb. segédanyagok árának stb. üzemi költségek horribilis emelkedésétől — a kész ételek árát aránylag jelentéktelen mérvben — átlag 100—150 százalékkal — emelték, és a kongresszus felkéri tagjait, hogy az áremelkedések áthárításában a jövőben is a legnagyobb mérséklést tanúsítsák.

Marencich határozati javaslata után Oláh-Gyárfás Mihály beszélt a napirend 4-ik pontjáról a következőkben:

— Nekem — ugymond — csak az a feladatunk, hogy lehetőleg rámutassak arra, hogy

milyen fontos és életbevágó érdeke mindnyájunknak, hogy a bor és főleg a sör beszerzése körül rendet teremtsünk, a bor és sör beszerzését magunknak biztosítsuk és ne legyünk kitéve annak a veszélynek, hogy ma-holnap üzleteinket épen a bor- és sörihiány miatt be kelljen zárunk.

Felhívom a nyilvánosság figyelmét a bor és sör beszerzésének fontosságára és pedig nemcsak iparunk, hanem az államháztartás érdekeinek szempontjából is.

Tudjuk hogy a világháború hosszú tartama alatt, most már három éve, a vendéglősipar mily nagy nehézséggel küzd. Ismerjük szomorú s majdnem vigasztalan helyzetünket és különösen, hogy az ugnyevezett kisémberek helyzetét milyen elviselhetetlenné tette az, hogy nemcsak a rettenetes drágaságok voltak kénytelenek megküzdni, hanem kiáldienők kellett a beszerzési nehézségekkel is, vagyis azzal, hogy lust, lisztet, kenyeret, zsirt stb. még a legrágább áron sem tudtuk magunknak szerezni.

Nagy baj volt ez minden szálodára, vendéglőre és korcsmára, de még ennél sokkal nagyobb baj volt az, hogy ezzel egyidejűleg a borok és sörök ára folyton emelkedett, a sörgyárak által rendelkezésünkre bocsájtott sörmennyiség ellenben mindig kisebb lett.

A gazdag vendéglősök, szállodások a bor árának emelkedését és a sörihiány által okozott anyagi veszteséget valahogy csak kibírják, de nem bírják ki, sőt már nem is bírták ki a kis vendéglőseink, mert jó része már tönkre is ment és nem bírják majd ki azok, akiknél a borból és sörből folyó jövedelem teszi a bevételek legnagyobb részét.

Pedig erre a jövedelemre a legnagyobb száloda és vendéglő is rá van szorulva, mert az élelmiszerek ára ma már olyan borzasztóan megrágult, hogy a konyhán semmit se nyerünk, sőt a legtöbb esetben ráfizetünk.

Ugy áll a helyzet, hogy ha a magas kormány a bor-árak indokolatlan és jogtalan további emelését rendelteti uton meg nem tiltja s ha nem gondoskodik kell időben arról, hogy a sörgyárak részünkre kellő mennyiségű sör gyártsanak, ma-holnap bekövetkezhet az a szomorú eset, hogy a legtöbb üzlet tulajdonos az élelmiszerek és italok hiánya miatt, nehézz szívvel ugyan, kénytelen lesz üzletét bezárni. Ez nemcsak ránk nézve, de a közönségre is nagy csapás lesz, mert ma sokkal több család étkezik a vendéglőben, mint valaha.

A bor árának maximálása rokonszenves lesz mindenki előtt, kivéve persze a borsepulánsokat.

Feltűnő lesz, hogy látszólag a sörgyárak érdekében, sőt a sörgyárakkal együtt fordulunk a kormányhoz, de sörgyáraink üzembentartása a vendéglősnek épp olyan érdeke, mint a gyáraknak. Sőt talán nagyobb érdeke is, mert a nagyobb tartalékokkal rendelkező gyárak inkább kibírják a sörtelenséget, mint sok ezer vendéglős, aki a méregdrága borokat nem képes megfizetni és így üzletét és családját majdnem kizárólag a sörreladásból tartja fenn.

Célunk, hogy az árpa benn maradjon az országban és a vendéglősök sörhöz jussanak, hogy egzisztenciájuk egyik legfontosabb alapfeltétele meg legyen.

Ha biztosítékaink lesznek arra, hogy a sör

ára nem fog emelkedni s a sör nem fog ki-menni az országból, akkor nem baj, ha a gyárosoknak is hasznuk van, mert az a fő, hogy a vendéglősnek legyen söre.

Erre Oláh-Gyárfás Mihály a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

»A kongresszus határozatilag kimondja, miszerint tekintettel arra, hogy a vendéglősök az élelmiszerek mai ára mellett a tovább-eladásnál a szokásos polgári haszonhoz sem jutnak, sőt sok esetben az üzeme rá is fizetnek: a sörkimérésnek a mainál teletemesen nagyobb mértékét egzisztenciális életpéldének ismeri fel. Ez okból azon kérelemmel fordul a kormányhoz, hogy a folyó évben a sörgyáraknak juttatandó árpamennyiséget az 1914. év arányában számítva, ne 13, hanem 50 százalékban állapítsa meg, egyuttal kötelezze a sörgyárakat, hogy sem sört, sem sörárpát Magyarországból ki ne szállítsanak, a sör árát ne emeljék, végül, hogy a 13 százalék fölött engedélyezett többletet kizárólag a szállodások, vendéglősök és korcsmárosok rendelkezésére bocsássák.

Egyszersmind kéri a naggyűlés a kormányt, hogy a bor árának további oktan emelkedését akadályozza meg.

A határozati javaslat felett hosszabb vita indult meg, amelyet Hajos Károly felszólalása nyitott meg. Kunceze Odón arról panaszokodott, hogy míg a vendéglős sörfogyasztását korlátozzák, addig a sörgyárak büfféiben korlátlanul mérhelik a sört.

A svánci Imre szomorúsággal alapítja meg, hogy a vendéglősök csak akkor értenek egyet, amikor bajban vannak. Támadta azután a sörgyárakat, mert amig azelőtt házallak a vendéglős, most, amikor 50 százalékos termelés mellett többet keresnek, mint valaha, — sörszantóriumot építenek a vendéglősök nyakára. A söréxport betiltását és a sörárak maximálását kívánja.

Jajczay Mihály a büfférendszeret támadta, Alweis Mihály pedig a sörgyárakat.

Gyuris Árpád, Farkas Lajos sörrékvirálást követelnek a vendéglősök számára.

Kiss Lajos a palackárosok megrendszabályozását és a sörraktárak üzletvitelének ellenőrzését sürgette.

Felszólaltak még Orezi László, Steiner Lipót, Nagy Sámuel, Dávid Sándor (Szeged), Roska László és Egervári Géza.

A felszólalók megnyugtatósára az elnökség nevében F. Kiss Lajos bejelenti, hogy a kormányhoz intézendő memorandum elkészítéséhez az egyes ipartársulatokból alakított bizottságot fog-nak alakítani.

Az elnökségnek az élelmiszer-beszerzés nehézségei ügyében készített határozati javaslatát Várdi Gyula terjesztette elő. A határozati javaslat a következő:

»A kongresszus szem előtt tartva azt az alapelvet, hogy a vendéglőkben étkezőket az élelmiszerellátás dolgában ugyanazon elbánás illeti meg, mint a magánháztartásban étkezőket, kéri a kormányt: 1. utasítsa a Haditerményt, az Országos Közélelmészeti Hivatalt, hogy a vendéglősöket a hatáskörükbe tartozó élelmiszerekkel fogyasztásuk arányában lássák el; 2. a kongresszus ugyanilyen tartalmu kére-ssel fordul az illetékes fővárosi hatósághoz.

a hatáskörébe tartozó áruk tárgyában; 3. kéri a kormányt, hogy az élelmiszerek oktaán és mértékeltén áremelkedését akadályozza meg; 4. tegye lehetővé, hogy a vendéglősök szükségletiket az országban bárhol beszerezhesék és a kellő szállítási engedélyeket elnyerjék; 5. egyszersmind kéri a kormányt és a székesfőváros hatóságát intézkedését, hogy az élelmiszerszállítással foglalkozó központok, társaságok, sítb. igazgatóságai a vendéglősérdek-képviseletek kiküldöttéi mint szakemberek helyet foglaljanak.*

A nagygyűlés a határozati javaslatot Fodor József, Németh Ferenc (Győr), Rottenbecher György (Brassó), Riedl Agoston és Maloschik Ferenc hozzászólása után egyhangulag elfogadta.

Ezután Kővári Jenő a napirend 6-ik pontjához a következő határozati javaslatot terejszette elő:

»A kongresszus kéri a kormányt, utasítsa a pénzügyigazgatóságokat, hogy mindazon szállodásoknak, vendéglősöknek és korcsmárosoknak, akik italmérsi engedélyüket hadbavonulásuk vagy a háborús viszonyok következtében vagy önként visszaadták, vagy bármely más okból elveszítették, vagy arról önként lemondottak, ez iránti kérelmükre italmérsi engedélynyújtást méltányosságából a leg-rövidebb uton adják vissza.«

Végül a napirend 7-ik pontjához ugyancsak Kővári Jenő terjesztette elő a következő határozati javaslatot:

»A kongresszus felkéri a kormányt, utasítsa a Hadi Szénbehozatali Részvénytársaságot, hogy a szállodások, vendéglősöket és korcsmárosokat kellő mennyiségű szénmel és fűtőanyaggal kellő mennyiségű szénmel és fűtőanyaggal, kellő időben és méltányos áron lássa el, nehogy közszükségleteket kielégítő üzemeiket beszüntetni legyenek kénytelenek.

A kongresszus felkéri a kormányt, hogy azon vidéki városokban és községekben, amelyekben nincs légszusz vagy villamos világítás, utasítsa az illetékes hatóságokat, hogy a vendéglősöket kellő mennyiségű petrolummal, méltányos áron lássák el.«

Miután a kongresszus Kővári Jenő két határozati javaslatát elfogadta, Palkovits elnök megköszönve a jelenlévők érdeklődését, a nagygyűlést berekesztette.

Tudósító.

Jóbarátok összejövetelei:

Július 25-én Hajós Károly vendéglőjében, Farkasvölgy, Csendőrlaktanya.

Augusztus 1-én Tompa Lukács vendéglőjében, Márton-utca.

Augusztus 8-án Mayer István vendéglőjében, IX., Drégeli-utca 5.

(o) Löwenstein M. utóda Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító. Ferdinánd bolgár király-ut 4. szám. Telefon: 43—31. és József 39—88. — Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodának, vendéglőseinek és kórházainak állandó szállítója. Fiók-üzlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon 11—48.

PEZSGÓS és BOROS üvegek
literes, hétdecis és félliteres nagyságban
olcsón eladó. Cim a kiadó-
hivatalban. ::

A lapok és kongresszusunk.

Irta: Krónikás.

A budapesti lapok foglalkoztak általában elég részletesen kongresszusunkkal. Bemutatjuk olvasóinknak azokat a megjegyzéseket, amely megjegyzésekkel bevezették referádjukat. Ezekből a megjegyzésekből megtudhatjuk: melyik lapra számíthatunk nehéz bajainkban.

A »Budapesti Hírlap« ezt mondta: Magyarország vendéglősi országos kongresszusra gyűltek össze Budapesten, hogy elpanaszolják: milyen bajjal, fáradtsággal és küzdelemmel jár az élelmiszerveszély, amely ma — éppen megfordítva a béke állapotával szemben — nagyban sokkal nehezebb és sokkal drágább, mint kicsiben. A vendéglősök ugyszólván semmit sem vásárolhatnak maximális áron, mert nem kapnak, viszont kénytelenek engedni az uzsorának, különben nem tudják kiszolgálni a vendégeiket. Ezen a ponton a vendéglősök érdeke találkozik a fogyasztóközönség érdekével, hiszen ha a vendéglős normális áron juthat élelmiszerekhez, normális áron adhatja az ételt is. Sok panasz hangzott el a sörgyárak ellen, amelyek a békében valósággal udvaroltak a vendéglősöknek, a mai nehéz időkben azonban nemcsak hogy nem adnak nekik sört, hanem még konkurens büffeket is alapítanak. Általában a vendéglősök legtöbb sérelme olyan, amely éppen ugy a közönségé, mint az övék, hiszen az, hogy a vendéglős ugyszólván csak tiltott módon tud élelmiszerekhez jutni, elsősorban a vendéglőben étező közönséget sújtja. Kivánásai, melyeket a kormányhoz akarnak fölterjeszteni, méltányosak és figyelemreméltók, mert nemcsak a vendéglősök kiuzsorázását nem szabad tűrni, de meg kell védelmezni azokat is, akik háztartás híján rá vannak szorulva a vendéglősökre.

A »Magyarország« már csak ilyen se hideg, se meleg bevezetéssel kezdi a dolgot: A Magyar vendéglősök országos szövetsége és a Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata, a fővárosi és vidéki vendéglőspartársulatok bevonásával országos nagygyűlést tartott a Lloyd disztermében. A gyűlés foglalkozott az élelmi és élvezeti cikkek mindinkább fokozódó hiányával, a fenyegető fa-, petrolum- és széninséggel, a sörhiánnyal és a borárak emelkedésével s állást foglalt a kormánygnak és a városi hatóságoknak rendelkezésével szemben. A kongresszuson a szép számmal megjelent helybeli és vidéki vendéglősökön kívül tizenkilenc ipartársulat küldöttsége jelent meg huszezer vendéglős képviselőben.

A »Pesti Napló« meg egyenesen nekünk rent. Olvassuk csak. Így beszél: A »Magyarországi Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Szövetsége« a Pesti Lloyd disztermében országos kongresszust tartottak. A nagygyűlést, amelyen körülbelül háromszáz vendéglős jelent meg, azért rendezték a vendéglősök, hogy a nyilvánosság előtt alaposan kipanaszolhassák magukat és hogy azt az ellenszenvet, amely a vendéglőkben tapasztalható méregdrága áruk miatt ellenük mindinkább megnyilvánul, előszíthassák azai, hogy áraiért az általános drágaságra, a szállítókra és a kormányra hárítják a felelősséget. A kongresszus szónokai, akiknek jótáplált alakjain az általános nyomor csak igen

kevésbé látszott meg, keserű hangon panaszkodtak az általános drágaság ellen. Állandán azt hangoztatták, hogy önzetlenül beszéne, hogy ráfizetnek az üzletre, mert csak a közönség érdekeit viselik a szívükön. Célzásokat tettek arra is, hogy a vendéglősök maximális áron felül kénytelenek az árukat beszerezni, de erre a kérdésre — érthetőleg — nem tértek ki bővebben. Egyik szónok meg éppen az ellen a terv ellen emelte fel tiltakozó szavát, hogy a főváros állítólag csak délelőtt tíz óra után akarja megengedni a vendéglősöknek a piacokon és a vásárcsarnokokban való vásárlást. Ezt a szónokot hamarosan elhallgattatták, ugy látszik, kellemetlen volt a vendéglősöknek, hogy ez a kérdés szóba került. Bizonyára belátják lelkük mélyén, hogy nem egészen helyénvaló az a rendszer, amely lehetővé teszi, hogy a vendéglősök a polgárság elől öszveszáróják az élelmiszereket azok számára, akik elég módosak a vendéglői kosztot megfizetni.

Az »Az Ujság« már tárgyilagosabb hangon irt, ilyformán: A magyarországi szállodások, vendéglősök és korcsmárosok a Pesti Lloyd-Társulat disztermében országos nagygyűlést tartottak, hogy megbeszéljék azt a súlyos helyzetet, amelybe a vendéglőspart a háboru sodorta. A rendkívül népes kongresszuson a vendéglősök megvilágították anyagi helyzetüket és megállapították, hogy a drágasági folyamatban a legisebb részt a vendéglőspart képviseli. Amig az élelmicikkek sok százszoros, sőt ezerszeres árdraguláson mentek keresztül, addig a vendéglők alig százszázötven százalékkal drágítottak, viszont a sörárak horribilis drágulása következtében estek atól a haszontól is, amelyre tulajdonképpen alapították üzleteiket.

Az »Az Est« azonban szokásához híven ugy a sörgyárosokra, mint a vendéglősökre sarat hány ismert, affektált puritánságával. Így prédikál, szellemekéldt szegény újság: A vendéglősök kongresszusán a vendéglősök bánatos könnyeket sirtak, amiért az élelmiszerek mai ára mellett még polgári hasonhoz sem jutnak és ezért azzal a kérelemmel fordultak a kormányhoz, hogy kötelezzék a sörgyárakat, hogy sem a sörárát, sem a sört nem viszik ki Magyarországból, a sör árát a vendéglősök számára nem emelik fel, de viszont megengedik a vendéglősöknek, hogy felemeljék a sör árát a közönség számára és az így nyert többletet fedezzék szomorú veszteségüket. Ha nem volna olyan nehéz a megélhetés, meg el is lehetne mosolyodni ezen. A vendéglősök panaszkodnak a drágaság miatt, a vendéglősök, akik a hadüzenet öröme, a marnei visszavonulás emlékére, Przemysl leste és visszafoglalása hírére, szóval a háboru minden vmozzanatára, ha jó volt, ha rossz volt, emelték és emelték az árakat és szóba sem állanak egy vendéggel, ha legalább hat koronát nem ad egy husocskáért. Minden bajunk tetejébe még ök is ráállottak és nyomnak egyet a hadisírofon. És fájdalom, a sörösökkel szemben nekik igazuk van. Mert a sörösök szemérmertlenség meg a vendéglősöket is felülmulja. Lefoglalják maguknak a magyar sörárát, de nem állják az így készült sört Ausztriába, vinni és olyan rettenetes árat kérnek, hogy remokára csak a vendéglősök engedhetik meg maguknak, hogy egy-egy pohár sört igyanak. A kormánygnak csakugyan fel kellene lépni a sörgyárosok ellen, meg kel-

lene tiltani, hogy kivigyék sörünket, sörárpankat, de ezzel egyuttal le kellene nyomni az árakat, hogy ne a sörkartel, hanem a közönség nyerjen az üzletben.

A »Pesti Hírlap« és a »Világ« minden megjegyzés nélkül ismertette röviden a kongresszuson történeteket. Így legalább olvasó közönségére bízta az ítélezkést. S az olvasó közönség sokszor érettebb és komolyabb, mint a nagy pöfeszkedéssel elevenek és holtak teletitkelt hírlapírócska.

Jó lesz, ha ezeket megjegyezzük magunknak!

A „Pesti Hírlap“ nekünkrontása.

Két nappal a kongresszus után. — Minden tisztességre valamint adó üdvözlős kidobja házából és üzletéből ezt a nagy pipájú, kevés dohányú újságot. — Mozduljunk meg.

Irtá: Krónikás.

Ime, két nappal a kongresszus után, ahol őszintén, becsületesen, komolyan, tudással; a közönséget is védeve feltártuk szomorú, nehéz helyzetünket a pesti hírlapok kiküldött tudósítói előtt: a híres-neves »Pesti Hírlap« f. évi július hó 20-iki számában ezt írja. Olvassuk csak:

Abból az alkalomból, hogy az osztrákok újabb és újabb kirohanásokban izgatnak a mi állítólagos bőségben való élésünk ellen — egy ismerősünk étlapot küld be Innsbruck városából, ahol a környék nem teremt meg a zöldséget s ahol minden falat zöldség és gyümölcs — magyar behozatal. Az innsbrucki vendéglő étlapján ezeket az árakat olvassuk: Levés 30 fillér. Főtt marhahús 1 kor. 40 fill., körítéssel 2 korona. Vespéczenye Róbert-szösszse 2 kor. 20 fill. Rostélyos 2.30. Vagdalt pecsenye spenóttal 2.50, gőzben sült laskával 2.30. Snieli laskával 2.30. Rántott velő 160. — Saláták: Spárga-saláta 60 fill., cékla 30 fill., sós ugorka 40 fill., fejes saláta 40 fill., reték 40 fill., kis ugorkák 40 fill. — Tészta: Dararétes gyümölcselel töltve 30 fill. — Kompót: Fekete szilva 50 fill., cseresznye 30 fill. — Friss gyümölcs: Egy adag ringlotta 30 fill., vegyes gyümölcs 3 korona; eper 1 korona; egy adag körte 30 fillér. — Sajtok: Ementhali 50 fill., egyéb sajtok 60 és 30 fill. — Borok: Egymegyed liter vörös bor 1.25, egynegyed liter stejler bor 1.25, egynegyed liter balatoni rizling, fehér 1.25 K.

Hát a »bőségben« élő magyar ilyen árakat évek óta nem is ismer, sőt el sem tud képzelni, ami azonban nem annyit jelent, hogy az osztrák vendéglős ráfizet halhatlan olcsó áraira, hanem annyit jelent, hogy az osztrák közönséggel szemben nem lehet azt a szemérmellen, bandita tempójú zsarolást elkövetni, amit velünk szemben elkövetnek a vendéglősök.

A »Pesti Hírlap« és csömörletes, izléstelen, megdöbbentően tudatlan, becsületünkbe gázoló, halhatlan támadására csak az lehet a válaszuk, hogy minden szó nélkül kidobjuk házukból és üzleteinkből ezt a nagy pipájú, de kevés dohányú újságot.

Az az újság, amely szemérmellen a banditák-nak, zsarolók-nak titulál könnyed

gesztussal bennünket, nem találhat tovább bebecsültatást házukba, üzletünkbe.

Ha akad Magyarországon csak egyetlen vendéglős, aki ezután is kezebe veszi s támogatja előfizetésével ezt a szerencsétlen újságot, megérdemli, hogy ezután is »banditának, zsarolónak« titulálgassa dédelgetett újságja.

Felhívjuk szaklapjainkat, az összes ipartársulatokat, hogy szintén hívják fel a vendéglősök, előfizetőik, olvasóik, tagjalk figyelmét a »Pesti Hírlap« és kvalifikálhatatlan támadására s akkor lehetetlennek tartjuk, hogy legyen a Pesti Hírlapnak tovább vendéglős előfizetője és olvasója.

Mi nem követjük a Pesti Hírlapot. Mi nem rontunk neki stílusatlan nyelvtölgötéssel, otromba szidalmakkal, neveletlen káromkodással, pókhendi nagyképišködéssel, Ez legyen csak az ő édes kenyere.

Mi csak azt mondjuk előfizetőinknek: olvassatok el a »Pesti Hírlap« e nektek rohanásait s akkor többet nem veszitek kezetekbe ezt a nagy pipájú, de kevés dohányú újságot.

A Budapesti kis- és közép-szállodások ipartársulata.

Irtá: Dr. Erdős Ferenc ügyvéd.

I.

A szállodások a kerületi előjáráságtól, mint elsőfokú iparhatóságtól nyert iparengedély alapján folytatják a szállodai ipart. E szerint tehát ipari ügyekben az elsőfokú iparhatósághoz tartoznak a szállodásoknak minden ipari ügye, így a rendőri kihágások ügye is, amennyiben e kihágások az ipar üzésével kapcsolatosak. Közvetlenül, hogy Budapestben a szállodákban csak-nem kivétel nélkül előfordul — természetesen a szállodások furfangos kijátszása mellett, — hogy egy-egy szerelmes pár szobát kap. Eltekintve attól, hogy a szállodás tudja-e, hogy a vendéget a szobát mi célból bérelte és eltekintve arról is, hogy a szállodás jóhiszeműen járt el és szállodáját minden tekintetben erkölcsösen akarja vezetni, ha a rendőrség elcsip egy nőt, aki a szállodában keresetszerűen folytatja a szerelmet, a rendőrség 5 napig terjedhető elzárással és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetheti a szállodást.

Előfordultak esetek, amikor detektívek elfogtak egy, az utcán csavargó leányt, igazolásra szólították s megállapították, hogy nincs rendes keresetforrása; ezért az erkölcsrendészeti kapitányságra előállították. Vallatás közben elmondta a leány, hogy szállodákba jár férfakkal. Megnevezett 8—10 szállodát, hogy ott megfordult. Ez alapon a rendőrség eljár a szállodásokkal szemben és jöllehet, a leány vallomásán kívül egyéb bizonyíték nem szóltt amellett, hogy a szállodás keresetszerű kéjelegésre általában alkalmi helyet szokott-e adni, vagy sem, a rendőrség elzárással sújtotta a szállodásokat.

Legszomorubb és legigazságtalanabb helyzetet teremtett az, hogy a szállodások felett az erkölcsrendészeti kapitányság ítélkezik. Tudvalevő odlog, hogy ez a kapitányság a kéjnek bírósága és rendőrsége és így szállodások, akik horribilis adót fizet polgárok, akik tisztességes ipart űznek, ide idézettek és igen sok esetben

órak hosszat kell kéjnek társaságában eltölteniök.

Eltekintve már most attól, hogy milyen jó vagy milyen rossz az a jogszabály, amelynek alapján a rendőrség eljár — erre még majd rátérünk — képtelen sérelem maga az eljárás módja és helye.

Hogy valamely szállodás ellen eljárás megindul-e vagy sem, a fentiek szerint pusztán szerencse kérdése; mert attól függ, hogy vendégeknek sikerült-e a szállodást kijátszaniok vagy sem, és hogy ha véletlenül sikerült, akkor éppen jön-e razzia, vagy sem, avagy a nő horogra került-e vagy sem.

A szállodai ipar ilyen körülmények között az ugynevezett veszélyes üzemek közé tartozik, mert minden szállodás minden esetben, amikor férj és feleség jelentkezik szobát kibérelni, egyik lábával a toloncház fogdjában van, másik lábával pedig az erkölcsrendészeti kapitányság folyosóján.

Figyelemmel pedig arra, hogy a rendőrség különösen a kis- és középszállodásokat tartja erősen szemmel, ezért ezen szállodások kerültek különösen és csaknem kizárólag ebbe a sérelem helyzetbe. Egyes panaszok nem halátszának messzire, tömörültek tehát a kis- és közép-szállodások; megalapították a Budapesti kis- és középszállodások ipartársulatát, amely most már harmadik éve jóváhagyott alapszabályok alapján működik. Az ipartársulat már több ízben hangos szót emelt az eljárás ellen, még hangosabb szót emelt a vonatkozó szabályrendelet sérelem pontjának megváltoztatása érdekében. Sajnos, az ipartársulat megalakulása után kitört a háború és hangját, panaszát elnyomta az ágyúk dörgése. A főkapitánynál és más fórumokon eljár az ipartársulat vezetősége s mindenütt pusztá ígéretekkel bocsátattak el. Ezidőig azonban mi sem történt.

Hogy félre ne magyaráztassék, az ipartársulatnak korántsem az a célja, hogy elérje azt, hogy a rendőrség nyíltan megengedje, hogy a szállodák valóságos kéjtanyák legyenek, ahol a nyílt és a titkos prostitúció mérges bacillusai szabadon tenyészhetnek, ellenben azt kívánják, hogy mindenek előtt ne az erkölcsrendészeti kapitányság ítélkezzék a szállodások felett, hanem az iparhatóság, vagy legalább is más rendőri hatóság; további kívánása az ipartársulatnak, hogy a főváros közzgyűlése új szabályrendeletet létesítsen, amely e kiérdétt precizen szabályozza és pontosan megállapítja azokat a kritériumokat, amelyek elengedhetetlen alkotó elemei a vonatkozó kihágásnak. Ezért a 881—1008/1907. fővárosi közzgyűlési szabályrendelet 64. §-a törölendő és ennek helyébe a meghozandó fővárosi közzgyűlési szabályrendelet léptetendő.

Császárfürdő Budapestben. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdon. Elsőrangú kenes hévvizű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kö- és márványfürdők, hölgy, kényes-sav- és villamos vízfürdők. A fürdők kitűnő óvással használatnak, főleg csúszós bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légszerveket hurutos esetekben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakozkaba. Szold kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az igazgatóknak.

Apró hírek.

(::) **Uj vállalatok.** Nagybárcsai konzervgyár rt. cég alatt félmillió korona alaptőkével új vállalat alakult, zöldség, káposzta konzerválására.

(§) **Harc a kávéházban.** A Dohány-utcai Konstantinápoly-kávéházban Sipos György közkatonna több katonatársával együtt kártézott és vesztett. Ittas volt és garázdálkodni kezdett. A poharakat földhöz vágta, a székeket és az asztalokat csapkodta. Bucsó Péter kávées előbb csendre intette, majd el akarta távolítani a kávéházból. Erre azonban a vendégek két pártra szakadtak és verekedni kezdtek. Bucsó Péter ijeszttel többször a levegőbe is lőtt. Végre Portics István zenész egy redőnyzáró vassal Sipos Györgyöt fejbévágta, úgy, hogy eszméletlenül összeesett. Ezzel véget is ért a verekedés. Sipost a XVII. helyőrségi kórházba szállították, Porticsot pedig előállították a főkapitányságra.

(!) **Egy kis makaó.** A Lónyai-utca 18. számú házban lévő kávéházban a detektívek rajtértek egy nagyobb társaságot, amint makaót játszott. A bankban lévő pénz, amely majdnem háromszáz korona volt, lefoglalták és a játékosokat, akiknek nagy része katoná és kereskedő, igazoltatták. Valamennyiük ellen és Kleiner Miksa kávées ellen is megindult az eljárás.

(x) **Megalakult a zöldségközpont.** A zöldség- és gyümölcsforgalom szabályozásáról intézkedő rendeletnek megfelelően két millió korona alaptőkével megalakult az Országos Zöldség-, Főzék- és gyümölcsforgalmi r.-t., a cégében megnevezett cikkek forgalmának lebonyolítása céljából. Az új részvénytársaság elnöke dr. Papp-Ragány István min. tan., helyettese pedig dr. György István lett. Az igazgatóság tagjai: dr. Barcsay Andor, Erdélyi Mór, Hlatky Lajos, Pongrácz Sándor, Rösler János, Schwarz Armin, Serbán Iván, Szilassy Zoltán, Ziegler Nándor, dr. Bud. János, dr. Krémer József, Kecskeméti Adolf,

Leicht Zsigmond, Lencz Ferenc, Máttyás Jenő, Szerencs József, báró Thana Albin, Vágó József és Czövek Jenő. A felügyelő-bizottság tagjai: dr. Friedmann Ernő, Lamotte Ernő, Makucz Rezső, Neumaier Hugó, Benedek György, Csilléry Béla, Fodor Károly és Lazen Károly. A részvénytársaság tudvaleg a polgári és katonai szükséglet ellátásában az intéző-bizottság utasításához tartozik alkalmazkodni. A bizottság összeállítása már befejeződött és úgy az, mint a részvénytársaság, már a legközelebbi napokban megkezdte működését.

(?) **Az Elemliszerszállító megvette a Tejcsarnok részvényeit.** Egy esztendővel ezelőtt a főváros a Budapesti Huskereskedelmi Részvénytársaság útján megvásárolta a Központi Tejcsarnok Részvénytársaság részvénybirtokának többségét. Néhány héttel ezelőtt a főváros vezetősége és a Magyar Elemliszerszállító rt. között tudvalegön tárgyalások indultak meg a városi részvénybirtok átvétele tekintetében. Mint értesülünk, a tárgyalások teljesen befejeződtek.

(o) **A Hazai likör-, rum- és szeszárnygár** 600.000 korona n. é. összes részvényeit a vállalatot alapító, de most felszámolásban lévő Altalános iparbank rt.-tól 2 millió koronáért megvette az Első trencsényi borovicska- és likörgyár rt., amely a Győri szeszgyár és szeszfinomító rt. érdekkörébe tartozik.

(-) **Letty Károly** vendéglős, a kálkapolnai vasuti vendéglő bérlője, az üzletét újonnan átalakította és ünnepélyesen június hó 27-én nyitotta meg. Gratulálunk. Jó sikert.

(*) **Gregorits is átalakít.** Gregorits Simon, Budapesti vendéglős Népszínház-utcai vendéglőjét a mai idők nagyobb és kényesebb igényeinek megfelelően teljesen átalakította és az július 1-én újabb ünnepélyesen megnyitotta. Neki is sok szerencsét kívánunk.

(...) **Újonnan berendezett vasuti ve déglő.** Stern Sándor eperjesi vasuti vendéglős üzletét egészen újonnan rendezte be, azt június hó 17-én ünnepélyesen mutatta be közönségének.

MI AZ UJSÁG?

Mai számunk néhány nappal később jelent meg, mert a szállodások és vendéglősök kongresszusát ismertetjük előfizetőinkkel s ezenkívül lapunk még egyszer akkora terjedelemben jelent meg, ami a néhány napi késést bőségesen pótolja.

Polgári konghák és népkonghák. Az a mozgalom, amely Izabella főhercegnőny fővődsége mellett az Országos Közélemezési Hivatal által a főváros és a köztétékonysági egyesületek részvételével megindult, a legközelebb a megvalósulás stádiumába jut. A főváros három tál ételes polgári ebédeket fog kiosztani önköltségi árban, a Közélemezési Hivatal pedig a jétékonysági egyesületekkel kapcsolatban két tál ételes 30 filléres népkonghaebédeket fog rendelkezésre bocsátani azoknak, akik a megállapítandó kules szerint arra jogosultságot szereznek. Az alapelv ezeknél a népkonghánál az, hogy nem ingyen, hanem 30 filléres ebédeket adnak, amelyekből azonban egy részt a jétékonysági egyesületek megválthatnak olyképpen, hogy amennyiben 30 fillérral hozzájárulnak, az illető, aki arra rászorult, teljesen ingyen ebédet fog kapni. A népkonghák ebédeinek költsége 60 fillér, amely ár úgy alakul, hogy a Közélemezési Hivatal, az e célra a kormány által rendelkezésre bocsátott három millióból 30 fillérral járuljon hozzá, 30 fillért pedig a fogyasztó fizet, az ebédet igénybevevő. A Közélemezési Hivatal fogja ellátni a népkonghát zsrirral, lisztel, hüvelyesekkel, burgonyával, amelyek már előre beszerezhetők és a fővárossal közösen szervezendő raktárakban fognak összegyűjteni, ahonnan azután az árukat a hadsereg által előrelát-

Herceg Windisch-Graetz Lajos

pincészetei: Tokaj - Sárospatak - Budafok

Tokaji Bortermelők Társasága R.-T. Tokaj

Legkiválóbb fajborok
hordókban és eredeti
töltésű palackokban!

Központi irodák: BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca
27—33. sz. (A piaristák palotájában)

hatólag átengedett kocsiok szállítják a konyhába. Az ebédek két fogásból, levesből és főzelékből, vasárnap leves és hadigulyásból fognak állani. Az ebédeknek a mennyiségét a következőképp állapították meg: Hétköznap 3 deciliter leves, 5 deciliter főzelék; vasárnap 3 deciliter leves és 5 deciliter hadigulyás vagy hadipörkölt. Nagyon helyes. Glüek Frigyes felelős szerkesztőknek mondta a multkor, hogy a vendéglősök már a háboru elején kérték a polgári és más népiéleti könyvház felállítását. Ez is azt jelenti, hogy a vendéglősnek az — ételen igazsága nincs. Erről is szó volt a kongresszuson.

Tejuzsora a Balatonnál. A tabi főszozlagabirohivatal felterjesztést intézett az Országos Közélemezési hivatalhoz, melyben kérte, hogy a felháborító tejuzsora következtében engedje meg a tejnek a nyaralók részére való rekvirálását. A balatonvidéki falvak lakói ugyanis 2—3 koronát, sőt még ennél is többet kérnek egy liter tejért.

Elrejtett harmincezer tojás. Schlund Odón gráci pékmesternél, feljelentés következtében, harmincezer tojást találtak, amelyeket eldoboztak. Néhány zsák száraz kenyeret is találtak nála, ami cukrászitemény készítésére volt felretelve.

Az új burgonya maximális ára. A hivatalos lap a napokban közölte a Közélemezési Hivatalnak valamennyi törvényhatóságához intézett körrendeletét. A rendelet értelmében a korai burgonya maximális ára további intézkedésig 50 korona. Ebben az árnban Ujvidék törvényhatósági város kivételével, ahol ez az ár a piaci átvételre értendő, bent van mindenütt a vasúthoz, illetve a hajóállomáshoz történő szállítási költsége is. Csak aztán legyen új burgonya.

A cukorkartell megszüntetése. Prágai jelentés szerint e hó 23-án a cukorkartell Bécsben ülést tart, amelyen a még fennálló differenciák megszüntetését remélik. A perui cukorkonfomitonák részvételű társaság való átalakulása következtében magától megszűnt ama nehézségek legnagyobb része, amelyek eddig a kartell megszüntetését megnehezítették. Csak néhány cseh gyár lép még mindig nagyobb kívánásokkal fel, a szakkörök azonban azt hiszik, hogy megfelelő engedményekkel ez is elintézhető.

A májusi sörtermelés. A magyarországi sörfőzdekben 1917. május havában 158.879 hl. sör termelertet, szemben 278.197 hl.-el a múlt év hasonló havában. 1916. szept. 1-től 1917. május végéig az összes sörtermelés 652.162 hl.-re rugott, szemben 2.157.005 hl.-el az előző kampány hasonló időszakában. Söradókban ugyanazt az időt alatt befolyt 7.385.714 korona, szemben 9.057.919 koronával az előző évadban.

Uj fűrdő Horvátországban. Novi horvátországi fűrdőhelyen egy millió korona alapítékot új részvételű társaság alakult, a fűrdőtelep felvirágztatására. Az alapításban budapesti intézetek horvátországi érdekeltségei is részt vettek.

Papírszalendőköt használjunk. A papírszalendőköt használata tárgyában a »Budapesti szállodások, vendéglősök és korszmárosok ipartársulata« elnöksége f. évi július 6-án a következő körlevelet intézte az ipartársulat tagjaihoz: »A székesfővárosi mosodák teljesítőképességének folytonos csökkenése, továbbá mind egyre ismétlődő áremelési ipartársulatunkat több ízben foglalkoztatták, anélkül azonban, hogy a nyomászó kérdést a megoldáshoz közelebb sikerült volna vinnünk. A ma már elviselhetetlenül vált nehézségek következtében ipartársulatunk mai napon tartott elnökségi értekezletén elhatározta, hogy — a háboru által előidézett kivételes viszonyokra való tekintettel — a vendéglői asztalkendőköt használatát az összes szállodai és vendéglői üzemekben beszűkíti és ezen határozathoz való csatlakozás céljából ipartársulatunk tagjaitól körlevelet intéz azzal a felhívással, hogy ezentúl üzleteikben kizárólag papírszalendőköt használjanak. E határozatunkat, melyet a mai napon már életbe is léptünk, az azzal a nyomatékos figyelemmel kezeljük, hogy azt saját jól fel fogott ér-

dekében és egységes eljárásunk biztosítására, üzletében feltétlenül érvényesíteni sziveskedjék.« Okos intézkedés.

A kassai éllapok. Az árak rendkívül tanulságosak. A vendéglői díjszabás például a következő:

Fehér leves	40 fillér
Barna leves	50 »
Marhahus mártással	20 »
Főzelék feltéttel	260 »
Tészta	100 »
Borjupörkölt	280 »
Székely-gulyás	280 »
Marhagulyás	280 »
Marha-, sertés- és borju-sült	350 »
Szárnyas	400—400 »
1 liter asztali bor	400 »

A kávéházi árszabáson a következő árakat láthatjuk:

Fekete kávé 2 kukorral	44 fillér	
Fehér kávé 3 kukorral	54 »	
Pohár tea 3 kukorral	1 szelet citrommal vagy 1 kanál rummal	54 »
Edény tea	100 »	
Csésze csokoládé	120 »	
Csésze kakaó	120 »	
1 tojás pohárban	50 »	
1 tojás rántottának	60 »	
Sonka	220 »	
Vaj	60 »	
Vajkenyér	66 »	
Málnaszörp	80 »	
Limonádé	60 »	

Valóban feltűnik, hogy milyen olcsón maximáltak. Ezek az árszabályok minden vendéglőben és minden kávéházban több példányban ott függenek a falon. Tessék összehasonlítani ezeket az árakat a háboru előtt megszabott árakkal s mindenki megállapíthatja, hogy se a vendéglős, se a kávé nem árdrágított, nem uzsorás. Lelkiismeretlen írka-írka az, amelyekben iparunkat tépdésik, rugdosják. Megkapták a kongresszuson a méltó feleletet.

A bor árának drágítása nem büntethető. A kolozsvári királyi ítélőtáblának Gáll Jenő tanácselnök elnöklété alatt ítélkezé felelőbbi tanácsa igen érdekes, szinte élv jelentőségű döntést hozott. Egy árdrágítási bünygyben elfogadta az elsőbíroságnak ama felfogását, hogy a bor nem közzükségleti cikk és így, akik azzal üzérkednek, nem vnének az árdrágításról szóló törvény rendelkezései ellen és ezért nem is büntethetők. Döntés alapjául az árdrágítással vádolt Czitrom József és társa bünygyt szolgált. A gyalufeljárvi ügyesség árdrágító visszaélése vétsége miatt emelt vádat, mert Pókafalva községben a mult év őszén Czitrom és társai 94 veder bort vásároltak össze, anélkül, hogy kereskedők vagy bejegyelt cégi ügynökök lettek volna. A gyalufeljárvi törvényszék tárgyalta elsőfokban az árdrágítással vádolt kereskedők bünygyét. Bár a tárgyaláson a bíróság megállapította, részben a tanuk, részben a vádlottak saját beismerése alapján, hogy vádlottak nem kereskedők és nem is bejegyelt cégi ügynökök, vádlottakat mégsem ítéli el, mert a törvényszék álláspontja szerint: a bor nem közzükségleti cikk. Közzükségleti cikk a bíróság felfogása szerint az, ami a léftartáshoz minden embernek kell; olyannyira, hogy ilyen cikk piacrajutásának, beszerzésének összevásárlás által előidézett árdrágítása, vagy bármi uton való mesterséges megnehezítése által a fogyasztóközönség léftartása veszélyeztetve van. Hogy valamely jamely cikk közzükségleti cikknek tekintessék, nemcsak az szükséges, hogy szélesebb rétegek fogyasztására legyen szánva, hanem kell, hogy a mindennapi életben, akár időszakonként is, a léftartáshoz is szükséges legyen. Amde a bor, mint ilyen, köztudomás szerint a léftartáshoz egyáltalán nem szükséges, az mindenki nélkülözhető s megdrágítása, vagy piacra való hozatala a tételreket egyál-

talan nem veszélyezteti. A bor nem közzükségleti, hanem fényüzési cikk, akár a sör, vagy pezsgő, amit az is bizonyít, hogy a kormány a bor árát nem maximálta.

A borárak maximálása Németországban. A hornak eddig kivételes helyzete volt a világháboruban. Azon a címen, hogy nem elsőrendű fogyasztási cikk, Németországban sem maximálta eddig az árát és a boroska értéke lassanként olyannyira megnőtt, hogy a fogyasztási cikkből fényüzési cikk lett. Bort inni magasabrendű luxusszámba megy és most, amidőn a derék németeknek a sör fogyasztását is korlátozták, ráirányozódott az illetékesek figyelmére a borra, amelyről még a költők bordajaiól tudták, hogy nem éppen megvendető ital és méltó arra, hogy a népszerű sör mellé helyeztessék vizsgálatól. Bort ugyanis részben a rengeteg sörfogyasztás és a magas árak miatt keveset ittak manapság Németországban és nem egy olyan német ember akad, aki, ámbár nem antiálkoholista, a bort csak a bordalokból ismeri. Most ez nyilvánvalóan nemsokára meg fog változni. Az egyes német államok, köztük Bajorország belligyminisztériuma, már dolgoznak azon a tervezeten, amely maximálni fogja a borárakat. Ez természetesen élénk mozgalmat kellett a német vincellérek és borkereskedők, továbbá a vendéglősök és fogyasztók körében. Mindegyik más és más érzelmmel várja a bekövetkezendő intézkedéseket. Egyesek ellenzik, más érdekkörök, főként pedig a fogyasztók, természetesen az ár maximálása mellett foglalnak állást. Egy kis nehézség mutatkozik a borfajták árának megszabásánál, de azért a nehézségek nem áthidalhatatlanok, amennyiben majd a bor nemes anyagának százalékaránya szerint állapítják meg az árakat s ezenkívül az egyes vidékek nemes borfajtáinak külön értékét szintén tekintetbe fogják venni. A borárak maximálása előreláthatólag már a legközelebbi jövőben megvalósul s ezzel lehetővé válik, hogy a szegényebb néposztályok is tirthető árak mellett fogyaszthassanak kisebb mennyiségben bort. De nálunk semmi jó se lehet.

A nikkeltifillérek bevonása. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely közli, hogy az eddig vert ötvenmillió korona értékű vas-husztifilléreseken és nyolcmillió korona értékű vas-kétfilléreseken felül újabb harmincmillió korona értékű vas-husztifillérest és nyolc millió korona értékű vas váltópénz érmet fognak venni. Az újonnan vert érmék forgalomba bocsátása a tiffilléres nikkeltérmék bevonásával történik. A tiffilléres nikkelt érméket 1917. december 31-ével törvényes forgalomban kívül helyezik, ugyi hogy a magánforgalomban fizetéképen csak ez időpontig fogadhatók el névértékben; kötelesek azonban a magyar királyi állami pénztárak és hivatalok őket 1917 december 31-én ut is 1918 április 30-ig elfogadni.

A Balatonszabadi hadiárva gyermekszanatórium megszüntetése. A Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület, amely humanitárius intézményünk sorában a legelső közeli küzdőtelef megfag, egy hatalmas alkotással lép a háboru szerencsétlen beteg árvaának védelmezői közé. Nagyarányú áldozatokkal megépítette ugyanis Siófok szomszédságában Balatonszabadi a hadiárva első gyermekszanatóriumát 225 ágygal. Oly időben tehát, amikor a nemzeti gyermekvédelem a legelőtöbb, megnyílik egy korszakos gyermekvédelmi hajlék, amelyben a Balaton áldásaival és a tudomány erejével siet segíteni a nemzet örökre letűnt hőseinek beteg árvaának. Onálló elektromos-telep, külön vasuti megállót létesített a fenyvesekkel gyönyörűen befasított közvetlenül a Balaton partján elterülő hatalmas telepen, amelyben a modern higiénie minden eszközzel felszerelt pavilonok várják a hadiárva első csoportját. Az intézet összes helyei díjtalanok, csak azt kell a betegtelen folyamodásokban igazolni, hogy az árva utja a jelen háborúban esett el. A kérvények a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesületéhez, VIII. Stáby-u. 15. küldendők.

Bucuszavak. Erzsébetfalva nagyközségben kedves tisznyolc esztendő tölthetem csá.ádommal. A napokban elhagytuk Erzsébetfalvát, hogy végleg telelepdjünk Esztergom városában. Ez alkalmából e helyütt is szívélyes bucsut veszek minden ismerősüinktől és jóbarátunktól, kérve őket, tartsanak meg b. emlékülken bennünket. Hazafias üdvözléttel Edelkrauth Ferenc volt vendéglős és moztulajdonos.

A bor hibáinak és betegségeinek elhárítása.

Irtta: **Szeghe Bálint.**
(Folytatás.)

Továbbá magától értehető dolog, hogy az összes eszköznek, gépnek, hordónak stb. teljesen tisztának kell lenni. A mustot a présből rögtön a hordóba vagy a kádakba hozzuk, mert ha hosszabb ideig állni hagyjuk, az nagyon hátrányos hatása. A hordókat vagy kádakat nem szabad sohasem egészen megtölteni, mert az emelkedő must számára helyet kell hagyni, ez rendszeren az úrtartalom egy tizedrésze; a mustnak erjedés alatt való átömélése nemcsak igen régi, hanem igen hátrányos eljárás, illetőleg szokás. Hátrányai: mustvesztés, a hordók szenvednek alatta, az ecetesedés veszélye stb. Az erjedés kezdődjén nemcsak a, jó és megszakítás nélkül folyjon le.

Az erjedést tehát elő kell moztítani:

1. A rothadt fűrtök eltávolításával, mert ennek folytán az élesztőgombákkal szemben az erjedésnél kevesebb versenytárs (belegségi csira) lép fel.

2. A must vagy legalább annak egy részének a felmelegítésével.

3. A mustnak meleg erjesztőhelyiségbe való rak tározásával.

4. Erős erjedésben levő mustnak hozzáadogatásával.

5. Tiszta tenyésztési élesztő alkalmazásával, ami különösen ajánlatos.

6. A kénssav elkerülésével. (Kivételes eset, ha rothadt szőlőnyaggal van dolgunk.)

7. A szűretnek meleg és száraz időben való foganatosításával, persze amennyire azt a viszonyok megengedik.

8. Nem tulcisi hordók alkalmazásával, ami különösen hideg pincékben igen hátrányossá válik.

Továbbá igen jó szerrel bírnak a hibák és betegségek elhárítására a bornak a kellő időben való lefejtésében, amit különösen oly években, amelyekben a rothadás nagy mérvben lép fel, nem szabad elmulasztani. A lefejtés által elváltatjuk a könnyen bomló ajtat, amely különösen sok tisztatlanság jelenéte esetén igen veszélyessé válik. Az olyan boroknál, amelyekben még jelentékeny cukormaradék van, vagy olyanoknál, amelyek barna törésre hajlanak, ajánlatos lefejtés előtt tisznéggy nappal, vagy három héttel az ajtat felkavarni, vagy friss, egészséges ajtat hozzáadogatni, vagy ami még jobb: tiszta élesztőt. Ha erősen rothadt szőlőnyaggal volt dolgunk, akkor hagyjuk el a felkavarást.

Erjedés alatt zárjuk el a hordókat erjesztőakónával. Mielőtt az átérjedés foka megengedi, a hordókat teljesen meg kell tölni és erjesztőakónával elzárni. Azoknak a hordóknak, amelyeknél a fiatal bort eresztjük, tisztáknak kell lenniük; gyengén kénezi a hordókat csak akkor szabad, ha barna töréstől kell tartanunk, vagy a bornak egyéb állapota azt követeli. Erős kénezés, mi ma, sajnos, még mindig oly gyakran szokásos, elvetendő, mert ezzel egyrészt a bor fejlődését akasztjuk meg, másrészt az utóerjedés eltörlődása is lesz a következménye, ami nemcsak idővesztést jelent, hanem sokszor nehéz gondot is okoz, mert az át nem erjedt cukormaradék igen veszedelmesé válhat. Azért 10 hl. hordóról számára 10 gramm kén (szület) használata ajánlatos, amely mennyiség teljesen elegendő, hogy a barnatörést megakadályozza, anélkül, hogy a bor utóerjedését és fejlődését lényegesen befolyásolná.

lyozza, anélkül, hogy a bor utóerjedését és fejlődését lényegesen befolyásolná.

Tavasszal, mielőtt a pince fellemelegszik, másodsor kell lefejteti a bort, mert az utóerjedés, valamint a levegő behatása folytán ismét alj képződött a borban, amelyet okvetlenül el kell távolítanunk. A bor második fejtésének is szelösen kell megtörténnie, hogy a bor érési folyamatát elősegítsük. A hordóknak tisztáknak kell lenni; hogy a hordókat kell-e kénezi és hogy milyen mennyiségű ként alkalmazunk, az az eddig mondottakból önként következik. Ha a pince már fölmelegedett, minek folytán a kierzett bor mozgásba jön, az ajtat fölemeli és zavarodást okoz, akkor a lefejtés már nem tekinthető teljesen célirányosnak. Az olyan boroknál is, amelyek derítőszerken felkészenek, mindig tekintetbe kell venni fenti körülményt; általában a borokat, mielőtt azok megtisztultak, a könnyen bomló derítőcsapadékoktól lefejtés által el kell választani.

Az oly gyakran fellépő virágosodásnak és ecetesedésnek egyik főoka az, hogy a bor feltöltését nem végeztük a kellő gondnal. Az összes borral feltöltött hordóknak állandóan feltartásáról azért szigorúan gondoskodnunk kell. Fialat boroknál ajánlatos kétszer, öreg boroknál egyszer a feltöltést elvégezni. Tiszta és egészséges boroknál tiszta és egészséges feltöltő bort is kell használni; öregebb borokat nem szabad fiatal borral feltölteni. Csak azzal, ha a borokat mindig a kellő időben feltöltjük, amellet a feltöltőbor színeit, korát, tisztaságát és egészségi állapotát figyelembe vesszük és munkaközben a leggodosabb tisztaságra ügyelünk, fogunk a bor jó fejlődésére és tartósságra kedvezően hatni és a bort nem egy betegségtől megmenteni.

Szűrésre csak tiszta készülékeket használjunk és az esetleg szükséges sűrítőanyagokat vizsgáltságuk meg szakértőleg; utganez áll a derítőszerkekről. Az ugynevezett tükös szerektől óvakodjunk mindenki. Az olyan borokat, amelyek közvetlenül lefejtés után vagy olyanokat, amelyek még utóerjedésben vannak, nem szabad deríteni. Arról a kezeléslről, amelyet a derített borok követelnek, már előbb szóltunk. A kénnel ne éljünk vissza. A tulerős kénezés nemcsak ártalmas az egészségre, hanem sokszor célt is téveszt. Hogy a kén lecepegetést megakadályozzuk, alkalmazunk alkalmas feloldóvíz bíró kénezőt; vékony, keskeny kénezletek, papírbetékekkel nagyon ajánlatosak. Kénvirágot ne használjunk.

A dugó jól zárjon és 4—6. cm. mélyen a borba érjen, amellet rongyokat, amelyeket sűrítőanyagul oly gyakran szoktak alkalmazni, semmiestre sem szabad használni. Az új hordókat használatba vétel előtt bor befogadására alkalmasokká kell tenni, de akkor is előbb mustot vagy kevésbé értékes bort töltünk beléjük. A vörösbort, ha új hordóba kerül, sokat veszt színanyagából. A hordókat ne mázoljuk be és ha fűresek, kénssavval, azaz kénezéssel konzerváljuk, amit hónapoként megismételünk. Megtöltés előtt a hordókat jól ki kell mosni.

A pincét tartuk lehetőleg egyforma hőmérsékleten, erős hőmérséklingadozás igen hátrányos hatása. Az olyan pince, amelynek hőmérséke +8—10 C fok nyáron és télen, igen jó. A pince levegője legyen tiszta, különösen ha borokat szelösen le akarunk fejtetni. Ez a hordók, ászkok, falak stb. tisztántartásával, gyakoribb szellőztetéssel, a pince kénezésével érhetjük el.

A lopó legyen tiszta és minden próbavétel után rögtön tisztítsuk meg. Ha meggodoljuk, hogy mily gyakran találkoznak tisztátalan izi vagy beteg borokkal is, amelyek miatt mindig kellemetlenségek támadnak a vevőkkel, ha továbbá meggodoljuk, hogy ezeket a hibás vagy beteg borokat mily nehéz ismét elfogadhatókká tenni, akkor ugyancsak nyilvánvalóvá válik az, hogy mily fontos azokat a szempontokat figyelemre méltítani, amelyeket a borkezelés tekintetében felsorolni szükségesnek és célszerűnek tartotunk.

Jó ezt tudni.

Kései burgonya termesztése.

Van a burgonyatermesztésnek egy különleges és igen kevésbé ismert módja, amely a jelen körülmények között különös figyelmet érdemel. Ez abból áll, hogy a gumókat július második felében, esetleg augusztus elején vetjük el jól előkészített, termékeny földbe, amelyben azok öszig még teljesen fejlett új gumókat fejlesztenek, amelyeket vagy még az ősz folyamán, mint kései új burgonyát lehet értékesíteni, vagy a földben hagyjuk, betakarjuk és csak tavasszal, esetleg a tél folyamán szedjük fel, amikor mint korai új burgonya igen kapós lesz.

Magát az eljárást kissé részletesebben alábbiakban ismertetem. Kései burgonyatermesztéshez használhatunk olyan területeket, amelyek abban az évben már valamit termettek. Pl. teli saláta, laboda, zöldborsó után sikeresen lehet izni ezt a termelést, csak arra ügyeljünk, hogy a föld igen jó műveléti állapotban és jó trágyaerőben legyen. Kívánatos, hogy a terület kissé mélyebb fekvésű legyen, ide talajjal. Mielőtt az első termény lekerült, fel kell ásni a földet, illetve felsántáni és felületét a vetésig állandóan porhanyón és gyonmentesen kell tartani.

A burgonyagumókat erre a célra külön el kell tartani és pedig úgy, hogy valamely gyorsan fejlődő fajta (Hathetes, Rózsaburgonya, Hópehely stb.) gumóit hívós, szelöls helyen elterjünk június végéig. Ekkor valamely szelöls, világos helyen előcsíráztatjuk egészen a vetésig. Az előcsíráztatás egyszerűen úgy történik, hogy a lecsírázott gumókat lécekből, venyigéből, nád-ból, ciroszárból vagy más rendelkezésre álló anyagból készített egyszerű rácsokra helyezzük és az emeltet szelöls, világos helyiségben felállítjuk. A gumók egyrészt összeasznak, másrészt zömök, erőteljes, zöld csirákra hajtanak. Az így előkészített gumókat július végén, augusztus elején a jól előkészített földbe külteljük óvatosan, hogy a csirák le ne törjenek. A gumókat nem szabad igen mélyre ültetni, de sekélyen sem, mert ilyenkor valami nagy csapadéka számítani nem lehet és a sekélyen ültetett gumók igen könnyen a szárazság áldozatai lehetnek.

Az idén valami nagy tartalékok fölött, sajnos, senki sem rendelkezik burgonyából, és erre a célra, bármennyire kívánatos volna is ennek a természetisi eljárás felkarolására, aligha fognak megfelelő vetőgumókészletek rendelkezésre állani. Lehet azonban ehhez az eljáráshoz idei burgonyagumókat is használni. A korai burgonyafélék közül akárhány július végére már teljesen kifejtett és érett gumókat fejleszt. Különösen, ha a tavasszal vetett gumókat előcsíráztattuk, akkor már július elejére teljesen érett gumókra számíthatunk, úgy hogy ezeket a kései burgonya termesztésének és a föld kettős kihasználásánakélljára egészen jól fel lehet használni. Ezeket az új termésből származó gumókat kizsedésük után tanácsos szintén két-három héttig száraz, szelöls helyen előcsíráztatni és azután elvetni.

A jól gondozott, többször kapált, illetve töltögetett burgonyavetés öszig igen szép gumókat fejleszt, amelyeket vagy a tél beállta előtt kell elfogyasztani, vagy a fagyok bekövetkezését megelőzőleg, falombbal és trágyával kell betakarni. Ez a takaró jó vastag legyen, hogy a szigorú tél fagy se árthasson a gumóknak. Enyhe télen ez alól a takaró alól bármikor zsedhetünk gumókat, amelyek a korai új burgonyával teljesen azonos jó ízűek. Ha a tél szigorú, akkor a kizsedés tavaszra marad.

Az eljárás nem új, számos kertész kipróbálta és gyakorolja is. Nem mondom, hogy mindig sikerül. Az öszig nagy szárazság meghusztalhatja törekvésünk sikerét, ugyszintén a tél nagy és

tartós hideg is kérdésessé teheti a gumók áttelelését, de ezek az esetek csak kivételesek és különben is a házi szükséglet fedezésére szánt természetessel sokat nem kockáztatunk, ellenben igen nagy nyereséget jelentene, ha minden háztartás csak egy-egy vékára való gumóval kísérletet tenne.

Szliárd Gyula.

A szerkesztő postája.

Minden olvasónknak. Hétköznapokon, délután 3—5-ig szívesen rendelkezésére állunk olvasóinknak, előfizetőink és lapunk barátainak.

K. L. Kár volt, hogy nem jött fel Pest-Budára a kongresszusra. Láttam volna, hogy már együtt-tanácskozás is erőt jelent. Bizalommal tölti el a csüggedőt. Felfrissíti a lelkünk akarát. Új küzdésre bátorítja a kifáradtat. Egyik gondolat a másikat termi. Úgy lehet fáradhatatlan törekvéssel eredményeket elérni. — **S. H.** Jól tette. A pincér első sorban — ember. Emberi méltóságában még kenyéradója se sértheti meg. Nem is teszi azt meg tanult, dolgos, kifogástalan, művelt, vendéglős. — **R. G.** Ha feljött, szívesen látjuk, utbaigazítjuk; mindent megteszünk, hogy célját elérje. — **M. T.** Egyszerre alig lehet segíteni a dolgon. Háború után azonban még behajthatja azt is. — **L. P.** Fent volt a kongresszuson csakugyan. Találkoztunk vele. — **Nem közölhető kéziratok.** A vizes bor. — Kié a jövődelem? — A pincér nem él. — A drága gyujtót eltűnik. (Tudjuk.) — Ki a bünyös?

Főszerkesztő: GYÖKÖSSY ENDRE dr.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

**Fővárosi
Sörfőző
R.-T.**
Kőbányán
márazelső évben
248.000 hl. sört
gyártott, ez bizonyítja legfényesebben
söreinek kitzünő minőségét.

Szállodai portásnak

ajánlunk augusztus 16-iki belépésre, magyar, német, angol, francia, olasz, horvát, orosz nyelvet beszélő, kaucióval rendelkező, szállodai portás foglalkozású, 25 éves szerb internált. —

Megkereséseket a fizetés megjelölésével öv. Amberger Istvánné címen Markovits Trifon. Debreczen, Varga-utca. 42. kérem.

Stiller József

Alapítotott
1873-ban.

csász. és kir. kizárólagosan szabad. jég szekrénygyára
csakis: Budapest, VII., Kazinczy-utca 6/B.
(ezelőtt: Nagydiofa-utca 22. és Wesselenyi-utca sarok.)

Ajánlja kitzünő gyártmányait mindennemű jég szekrényekben, sörklímér készülékekben, fagyaltreseroirokban, borkimérő asztalokban stb. stb.

Jutányos gyári árak! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyobb mennyiségű

hegyi bor

eladó. Kis tételekben is
rendelhető

literje 4 korona.

Cim: Molnár Mihály, Abaujszántó.

Fürdővendéglő bérbe- adó 1918. január 1-től.

Bővebbet a tulajdonosnál.

Cim: a kiadóhivatalban.

Keresek szakképzett vendéglőst

„Korona“ szállodámba bor, ét-
terem és sörcsarnok kezelésére.

Kedvező feltételek!

Érdeklődők forduljanak WASSERMANN ZSIG-
MOND „Korona“ szállótulajdonoshoz UNGVÁRT.

bor eladó
75 hl. NÓGRÁDVERŐCÉN

Bővebb értesítés

OROSZY PÁL tulajdonosnál.

Egy hordó 436
liternyi 2 éves
aportó kadarka
bor eladó
5 koronájával.

Hagymássy Károly

kir. körjegyző, Paks.

BOR bevásárló és közvetítő ügynöknek
ajánlom magam. Tisztelettel kérem
a kereskedő és vendéglős urak szíves megke-
résését. Levelezés magyar, német és tót nyelven.
Ókecskén, Pestmegye.

DÜRST GYÖRGY kádármester.

PAPIRSZALVÉTA

fehér creppe

BERKOVITS KÁROLYNÉ

Hektokraph sokszorosító étermi, kávéházi
cszokrászpapír és papírszalvéta raktára.

BUDAPEST, VII., Síp-u. 4. sz. — Telefon: 106—07. sz.

Szálloda-vendéglő bérbeadás.

Palánka (Bácsmegeye) községben a
Kaszinó Egyeslet tulajdonát képező **kaszinó
szálloda és vendéglő** előnyös fel-
tételek mellett **három esetleg hat évre
bérbeadó.**

A szálloda áll 14 szobából és mellék-
helyiségekből, a vendéglő téli és fedett
nyári helyiségekből, árnyas parkból stb.

Az épületben van elhelyezve a kaszinó,
mely Délbácska egyik legnagyobb társas
egylete. — Ugy a szálloda, mint a vendéglő
**felszerelendő és f. évi október
hó 1-én, de legkésőbb 1918. évi
január hó 1-én átveendő.**

A három Palánka lakossága kb. 14.000,
ide gravitáló nagy vidékkel szemben szer-
remségi községekkel. Különféle hivatalok-
kal, két vasuti és két hajóállomással. Élénk
kereskedelme és piaca van.

Értekezni lehet **Zsigmond János**
főszolgabíróval, mint a kaszinó elnökével.

Eladó szálloda!

Szekszárd
r. t. város a tulajdonát képező

szállodáját

— hajlandó —

**örök áron
eladni.**

Részletes felvilágosítás a város
polgármesterénél kapható.

Iparsó

fagyalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál a jég-százára. valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérdézősködésként díjmentesen nyújt
A Magyar Királyi Sódjövődék Vezérügynöksége
BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

Eladó

40 hl. saját termésű kitünő rizling borom
VELIS JÁNOS szőlőbirtokos
Dunaöbödvár, Toina megye.

Jótállás a biztos eredményért.

Reitter Oszkár

nagybecsereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya

a Patkánin

Törv. védve. patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és főül minden más irtószeret. **Egy doboz ára 5 K.**, mely elegendő körülbelül 10 patkány kiirtásához. Minden d. bozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használható, kérésre ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedüli elárúsító a, a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecsereken.

Mielőtt

szükségletét
valódi hegyi

málna

szörpben

fedezné, kérjen

mintázott ajánlatot

STEINER

ÉS LÖWY

első beszercebányai

hidraulikus gyümölcs-

sajtoló és szörpgyártó

Beszercebányán

LITTKE L.

pezsgőboryár-telepe PÉCS.
Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Fríyes főherceg ő császári és királyi fensége, Salva-tor Lipót ő cs. és kir. fensége és „Nemzetközi Háló-kocsi” és „Európai Express Vonat-társaság” szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

„SPORT GRAND VIN SEC”, „CASINO EXTRA SEC”, „FORENLAND” (savanykás), „BRITANIA EXTRA DRY” (cukor nélk.)

Alapított 1870.

Fanda Ágoston és Zimmer Péter utóda
Zimmer Ferenc
halnaggykereskedő, csász. és kir. udvari szállító
Budapestben

Telefon: József 48-94. Sürgőnczim: Zimmer halnaggykereskedő Budapest

Gyártja a
Kőbányai Polgári Serfőző R.-T.
Budapest—Kőbánya.

Legértékesebb koronázási emlék
a koronázási
domb földje.

Művészi kiállítású, üvegből készült koronában, sorszámozva, a koronázási domb földjének leírásával együtt 10 korona. - Csak korlátozott számban kerül forgalomba!

Kapható a Hadsegélyező Hivatal Koronaherceg-utcai s az Augusztia Gyorssegélyalap József-téri elárúsító helyiségeiben, valamint Marton Lajos (Váci-utca 12), Késmárky és Illés (Kossuth Lajos-utca) és Kertész Tódor (Szerévit-tér 10) cégekknél. - A koronázási emlék teljes jövedelme a Nemzet Házáé (Augusztia-alap Rókkant-alapja) és a Hadsegélyező Hivatal üvegy- és árva-alapjáé.

SAJT.

Többféle kemény és légysajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti ementháiban állandóan nagy raktárt tart:
Stauffer és Fiai
magyarországi sajtgyárak
Répcelak

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R.-T.

BUDAPEST-KŐBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36. Saját palack-töltés

Ajánlja kitünő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona- (à la pilseni), maláta-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla maláta kősör, kőkorsókban. Nagyobb sörmennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY-SERFŐZŐDE

Budapest-Kőbánya.

Fennáll:
1854 óta

A legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzde évi gyártó képessége 1,000.000 hl.

Hordósörrendelés Budapestre: VIII., Esterházy-u. 6. Telefon József 4-29. Angyalföldi jégverem: Telefon 115-85. Budai jégverem: Telefon 43-40. Vidékre X. Külső Jászberényi-út 11. Telefon 52-58 és 52-60 Palacksörrendelés Budapestre és vidékre X. Külső Jászberényi-út 11. szám. Telefon 56-58. Budapestre a városi sörraktárakban is

Az „ERDÉLYI PINCZE - EGYLET”

császári és királyi udvari szállító

KOLOZSVÁROTT.

Sürgőnczim: Bortermelőik szövetezete, Kolozsvár.

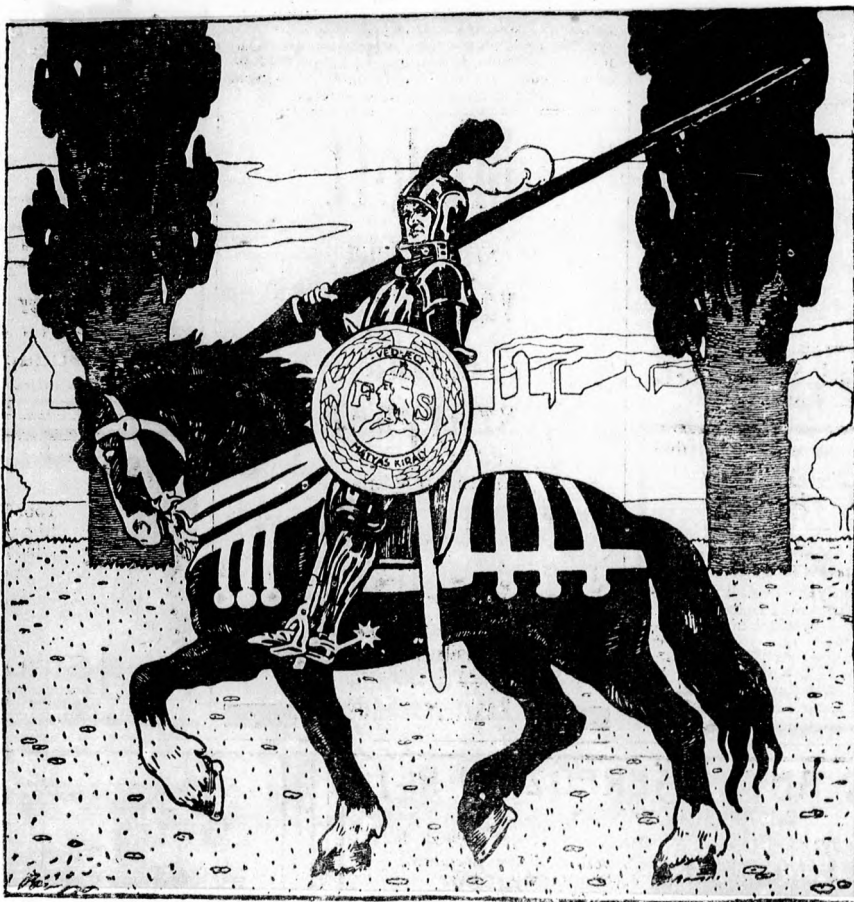
Ajánlja egyenesen a szövetezeti termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításon elsőrendű érmeget nyert tisztán kezelt és kitünő minőségű fohér- és veres-, asztali-, pecsenye-, csemege- és gyógyborait.

Megkeresésére készséggel küld árlapot az igazgatóság.

Fővárosi Sörfőző R.-t. Kőbányán

Alaptőke 8 millió korona :: Az utolsó évtized legnagyobb ipari alkotása hazánkban

Már az első évben 248.000 hectol. sört gyártott, - ujsörgyárnak ez a mennyiség

világrekordot

jelent. Ez a nagy siker légfényesebben igazolja söreinek kitűnő minőségét

Gyártelep és központi iroda: Budapest-Kőbányán,
Maglódi-ut 47 :: Városi iroda: Budapest, V. Erzsébet-tér 5

Képviseltek az ország minden jelentékenyebb helyén